

Biblioteca Centrală
Regală a
Mun. Iași

Nr. 22 (210)
Anul VIII
30 mai 1959
**Schimbul de
mîine.**
(Pag. 3-7)
Fotografie de
M. SĂGEATĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACARA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

LA PALATUL NAȚIUNILOR

„PACHETUL” ÎNȘELĂTOR ȘI PRIMELE FLORI ALE PRIMĂVERII

de I. FINTINARU

În ce fază a ajuns Conferința miniștrilor Afacerilor Externe? Temporal vorbind, ea se găsește în cea de-a treia săptămână de lucru.

Din punct de vedere locativ, acum, în această săptămână, ea se desfășoară pe mai multe planuri: pe de o parte, prin ședințele din sala Palatului Națiunilor, pe de altă parte, prin sistemul început cu ocazia dîneului în patru, care a avut loc joi 21 mai, în vila de pe Chamblésy — vila unui miliardar american pusă la dispoziția ministrului de Externe al S.U.A. — cînd s-a inaugurat o așa-zisă „activitate intimă”, menită ca, în discuții neoficiale, să faciliteze coordonarea unor puncte de vedere.

Vorbînd de cadrul conferinței, nu putem omite nici „Casa Presei”, uzina de informare (dacă e vorba de corespondenți ca Lawrence și Alsop, termenul exact este: „dezinformare”) și influențarea a opiniei publice. Și așa spune că tot cadrul conferinței include și nenumăratele delegații de francezi, englezi, germani, care vin la Geneva, aducînd mesajul revendicărilor de pace ale maselor largi de pretutîndeni și urările lor pentru succesul conferinței. Dar din punctul de vedere al fondului problemelor, unde a ajuns conferința? Pe masa ei se află — după cum se știe — două documente: proiectul Tratatului de pace cu Germania, prezentat de Uniunea Sovietică, și așa-zisul „plan global” al puterilor occidentale. Dezbaterile de pînă acum au scos în evidență

că încheierea Tratatului de pace cu Germania este o sarcină primordială. Miniștrii de Externe occidentali n-au vrut să recunoască acest lucru pe față, deoarece, în planul lor, această sarcină este prevăzută să se realizeze, cîcă, la... sfîrșit. Dar, la un moment dat, la Casa Presei a început să circule o hîrtie conținînd „principiile occidentale ale Tratatului de pace cu Germania”, document pe care delegațiile occidentale nu l-au depus pe masa conferinței. Ce altă semnificație are acest fapt, decît aceea că, după propunerile sovietice, nu se mai poate nega urgența și utilitatea încheierii Tratatului de pace? Miniștrii de Externe occidentali n-au putut să opună nimic convingător argumentelor lui Gromîko și ale lui Bolz, care au arătat că reglementarea păcii cu Germania ar pune stavilă reinvierii militarismului german — principala primejdie în momentul de față — și ar duce implicit la rezolvarea problemei, de mult coapte, a lichidării statutului de ocupație din Berlinul occidental și la crearea premiselor pentru unificarea Germaniei.

Cu totul altfel stau lucrurile cu planul occidental. El a primit numele de „planul-pachet”, deoarece leagă într-un tot unic și condiționează reciproc nenumărate probleme complexe prin ele însele: problema dezarmării și a Berlinului, problema securității europene și a unificării Germaniei. Acestea sînt — după cum bine a observat presa occiden-

tală — probleme „asupra cărora nu s-a putut realiza un acord timp de zece ani”. Prin ce minune s-ar putea să li se asigure acum o rezolvare „globală”? Numai cine nu vrea să rezolve nimic poate „crede” într-o asemenea minune. Și tocmai acest lucru i se reproșează planului occidental. Iată numai cîteva opinii despre el: „Planul occidental, așa cum a fost prezentat, pînd una lîngă alta atîtea probleme mari, cuprinde riscul de a nu se putea începe cu nici una” (Times).

„Pentru Europa anulului 1959, acest plan este mult prea ne-realist” (Frankfurter Rundschau). „De ce și-a pierdut timpul Occidentul, prezentînd propuneri care se recunosc a fi inacceptabile pentru cealaltă parte?” (New Statesman).

Se pare că această pierdere de timp a intrat de la început în planurile diplomației apusene. „Occidentalii au știut desigur — scrie ziaristul W. Lippmann — că planul lor pachet nu va fi acceptat de Uniunea Sovietică și știu, de asemenea, că nu este posibilă reunificarea Germaniei în viitorul imediat”. Mai mult chiar: nu este un secret că în alianța occidentală există o puternică opoziție față de reunificarea Germaniei și că, așa cum a spus plastic un francez: „cu toții ne rugăm să mergem în cer, dar... mai încet”. Este limpede că vizibila cramponare a occidentalilor de „planul-pachet” nu ar putea duce decît la eșecul tratativilor. De aici

„slăbiciunea notorie a poziției Occidentului” (același Lippmann) De aici, cererea generală: „Desfaceți pachetul, domnilor!”

Pînă acum, miniștrii de Externe occidentali și-au apărât cu înverșunare fătul mort înainte de naștere și au respins proiectul sovietic ca bază de discuție. Cu toate acestea, reprezentanții occidentali n-au putut evita angajarea unei discuții asupra unor probleme parțiale, cuprinse în ambele documente și, îndeosebi în proiectul sovietic. Aceasta s datorește, fără doar și poate, forței de convingere a propunerilor sovietice și sprijinului de care se bucură acestea în rîndurile opiniei publice.

Deși partea sovietică și-a câștigat o poziție de superioritate datorită forței morale a tezelor susținute, ea dă dovadă de mare dorință de a se ajunge la hotărîri de comun acord la această conferință, de a netezii mai mult calea unei înțîniri la cel mai înalt nivel. Ziare car

O delegație de studenți vest-germani și englezi a venit la Geneva spre a prezenta conferinței o moțiune comună împotriva înarmării atomice a R.F.G.

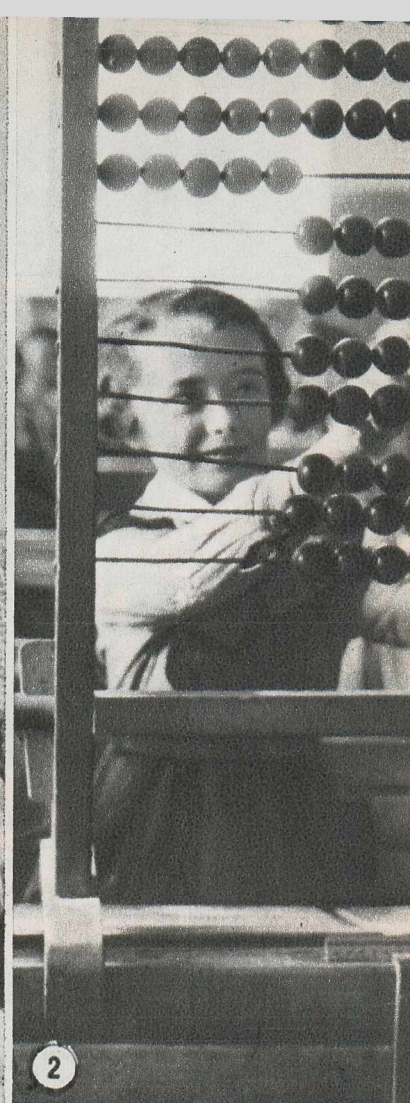

nu dau dovadă de simpatie pentru politica Uniunii Sovietice recunosc aceasta: „Le Figaro” remarcă „grija delegației sovietice de a nu strica nimic cu dimpotrivă, de a căuta mijloace de a se ajunge la un compromis”. Tocmai această poziție constructivă, care a făcut posibilă discutarea unor probleme importante pe baza proiectului depus de Uniunea Sovietică, permis observatorilor conferinței să păstreze optimismul, a făcut ca ziarul „Times”, de obicei recalculează, să vorbească poezic „despre primele flori ale primăverii” la Geneva.

Știm cu toții: cu o floare, și chiar cu mai multe, nu se face încă primăvară. Dar primăvara destinderii este dorită de oamenii mai mult ca oricînd, după încheierea prelungită al „războiului rece”. Vor înțelege, în sfîrșit reprezentanții puterilor occidentale acest lucru?

Iată ce va arăta desfășurarea viitoare etape a conferinței.

Asalt după noutăți, la Casa Presei.

SCHIMBUL de MÎINE

(Pretext pentru o suflă de fotografii cu prilejul Zilei internaționale pentru apărarea copilului)

de Octav PANCU-IAȘI

S

Toate pe lumea asta au o poveste... Nu-i așa, tăticele?
— Da.
— Atunci și toate poveștile la un loc trebuie să aibă și ele... o poveste...

— Au.
— Tu o știi?
— O știu. E povestea cheiței. Povestea cheiței de aur. O știu la noi toți tații și — ca să nu se supere mamele — o știu și toate mamele... Tuturor copiilor noștri, când se nasc, li se dăruiește o cheiță...

— Și mie mi s-a dăruit?
— Firește. E o cheiță cu care se deschide o poartă fermecată: poarta copilăriei, poarta spre marea fericire de a fi copil într-o țară liberă, bogată, pașnică...

...Ne plimbam la șosea. Ne chemase primăvara, printr-un pui de vânt care ne deschisese ferestra și ne privise muștrător: „Se poate să stați în casă?”. Apoi, încrunțat, către mine: „Ce fel de tată ești?”. Și către puști, provocator: „Hai, ia-l de mină și scoate-l din casă!”.

...Ne plimbam la șosea, ținându-ne strins de mină, cu teama parcă de a nu ne pierde unul de altul, furați de minunile pe care le săvârșise primăvara. Trăiam amindoi o poveste fără cuvinte sau doar cu atâtea cîte i-au

trebuit lui Columb să-și strige descoperirea. În oceanul primăverii eram acum și noi doi navigatori (unul, ce-i drept, la vîrstă când ar fi schimbat bucuros pipa pe o înghețată), cu deosebirea că plecaserăm să descoperim un continent în care singura primejdie ce trebuia s-o înfruntăm era că, zăbovind prea mult, la întoarcere, acasă, mama ne-ar fi amenințat că nu ne mai lasă să ieșim la plimbare (a se citi: „în larg”)... singuri!

Și deodată..., deodată, am zărit în fața noastră, sclipind în nisipul fierbinte, o cheiță. Puștiul a ridicat-o, emoționat.

— Tăticele! O cheiță! O cheiță de aur! Trebuie să-l găsim neapărat...

— Pe cine?
— Pe cel care a pierdut-o. A pierdut-o un copil... Dacă e cheița lui de la poarta fermecată? Trebuie neapărat să-l căutăm și să i-o înapoiem!

...Și iată-ne, cititorule, plecînd de la o poveste minunată și ajungînd într-o țară de minuni care merită povestite...

Iată-ne făcînd întîiul popas într-o grădiniță (foto 1) — într-una din nenumăratele grădinițe, printre cei mai firavi muguri ai primăverii patriei.

Cine putea aici să piardă cheița? Și cînd și unde putea s-o piardă? În drum spre grădiniță,

cînd, cu nasul turtit de geamul mașinii „Atențiune, copii!”, dădea bună dimineața străzilor? La masă, în fața ceștii cu lapte pe care mai întîi a gustat-o medicul, deși pe fiecare sticlă erau scrise data și cuvintele „foarte proaspăt, pentru copii”? Cînd, numai ochi și urechi, o ascultau pe educatoare povestindu-le peripețiile unei picături de apă? Cînd, grav și preocupat, construia palatul din cuburi? La joacă, poate, sau în timp ce prietenii îi dăruiau flori pentru că, în ziua aceea, se încălțase singur pentru prima oară?

Nu, nici nu mai întrebăm. Aici nimeni nu putea să piardă cheița...

Dar aici, în școală, cine ar fi putut s-o piardă? Tu, fetiço, care dezlegi taina cifrelor? (Foto 2). Sau poate tu, care trăiești clipa emoționantă a primirii cravatei roșii (foto 3) și care, îmbujorată, rostesti angajamentul de a învăța și de a munci astfel, încît să nu întinezi niciodată numele de pionier, numele schimbului de mline, numele pe care îl poartă cei mai harnici și mai curajoși copii?

Nu mai așteptăm răspunsul. Îl cunoaștem!

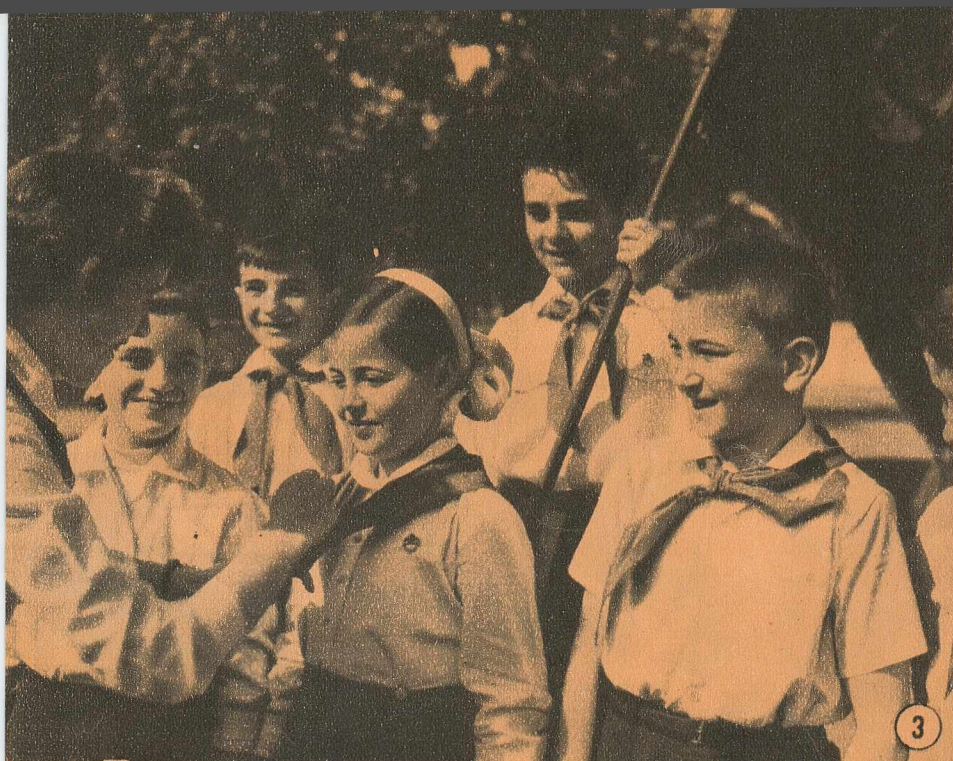
...Și iată-ne făcînd popas la Palatul Pionierilor.

Aici, pe cine să întrebăm? Copiii pe care îi întîlnim pe

COPERTA NOASTRĂ

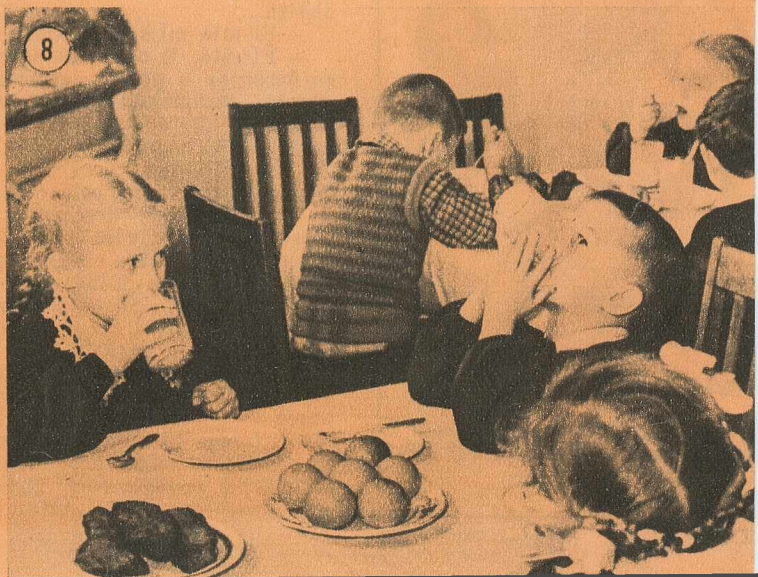

În parcul grădiniței de copii a Fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej” din București.

terenu de sport (foto 4) n-au timp să ne răspundă. Nici viitorii feroviar, matematicieni, agronomi, chimiști, strungari, pictori, constructori (foto 5), pe care

li găsim în cercurile palatului, n-au vreme. Poate puștiul acesta care, pe una din aleile palatului, îl inițiază pe fratele mai mic în secretele circulației? Ne în-

dreptăm spre el, dar în clipa aceea s-a aprins culoarea roșie: „Stop. Nu mai întrebați!” (Foto 6).

Și n-am mai întrebat nici la fabrica de jucării (foto 7), nici la teatrul de păpuși, nici la

librăria copiilor, nici în parcul de distracții...

Nu! Nu pierduse nici un băiat și nici o fetiță cheia de aur a copilăriei. În fiecare clipă ei deschid cu ea poarta spre marea fericire de a fi copil într-o țară liberă, bogată, pașnică.

Și întrebarea puștiului: „A cui e cheia?” rămâne încă fără răspuns.

— Să ne mai gândim...

Până atunci, mai avem timp și pentru alte povești minunate

sau, mai exact, pentru alte minuni care merită povestite...

...Moscova. În fața unei gări de metrou. Doi puști, totalizând împreună respectabila vîrstă de doisprezece ani, privesc încruntați tăblița pe care scrie „Copiii neînsoțiți nu sînt primiți în metrou”. Au aerul că, din pricina acestei tăblițe, vor fi siliți să întirzie la niște treburi teribil de importante — că vor pierde începerea unei sesiuni a Academiei (la care au fost „în mod special” invitați!) ori cursa Mos-

cova - Pekin cu „Tu - 104”... Greu îți vine să crezi că, pur și simplu, vor să se plimbe, nu atât cu trenul subteran, cât cu... scara rulantă! Dar pe tablă scrie, negru pe alb, clar, de neatacat: „Copiii neînsoțiți nu sînt primiți în metrou”. Și pentru că scrie așa, unul dintre ei oftează și-i spune prietenului:

— Eh, grea e viața, Petea!

Amîndoi totalizează doisprezece ani. Și pentru că nici unul dintre ei nu are venerabila vîrstă de 7 ani, nu au fost primiți încă la școala elementară. Iar la grădiniță se plictisesc... Grea e viața, cînd n-ai încă șapte ani și vîrsta te împiedică să intri în școală, tot așa cum te împiedică să intri în metrou!...

Și pentru că viața e grea, își cumpără amîndoi cîte un balon și pleacă țopăind într-un picior...

Și pentru că viața e atât de grea, niște învățători au luat inițiativa creării, pe lingă prima clasă a școlilor elementare, a unor grupe de copii care au trecut de șase ani, n-au împlinit încă șapte, dar se plictisesc la grădiniță și ar avea de acum „maturitatea” necesară primelor noțiuni de învățătură.

Și pentru că viața e grea, aici puștii mîncă cu o poftă de lup (foto 8), ascultă povești (foto 9)... și se joacă (foto 10)...

VĂ AMINTIȚI?

Mare era mila și filantimia boierilor, pe vremea cînd țara era lipsită de creșe, de cămine de zi, de cantine sau cămine sezoniere!... Nu era sărbătoare lăsată de Dumnezeu și aprobată de guvern, în care sărăcimea copiilor să nu fie „miluită” cu daruri.

Vă reamintiți?

Ehei, faimoasele pungulițe cu daruri: un măr, un căluț de turtă dulce și două nuci aurite pentru copiii celor jefuiți, batjocoriți și exploatați... De Crăciun, domnii și doamnele îi fereceau pe copiii săraci cu aceste pomeni.

De Paște, din nou să te ții filantropie! Atunci erau miluiți și cițiva orfani de război, cu un pumn de făină a II-a, unul de zahăr tos de-I galben și două... ouă împurpurate pînă-n vîrf de rușinea umilinței și a batjocurii. Atît! Atît dădeau boierii pentru fiece tată care murise pe front ca să le apere averile.

Cîteodată, cînd jugul apăsa prea tare și cînd, înfometăți, copiii mahalalelor mureau ca muștele, amenințînd înalta societate să nu mai aibă pe cine exploata în viitor, atunci, pe ulițele mărginașe ale Capitalei, apărea o droagă a primăriei din care se distribuia cîte un polonic cu zeamă fiecărui copil care mai putea ieși pe uliță.

Și sîntem datori să recunoaștem că, pentru asigurarea acestor „ajutoare” oferite cu „dragoste și entuziasm”... generației de mîine, ciocoimea țării sărea personal într-ajutor.

Pentru asta, cuconetul, cu inimile prinse-n cîrcei de milă, trebuia însă să golească sute de sticle de șampanie, să consume zeci de cutii cu sardele și kilograme de icre negre, la baluri și serate filantropice...

★

Observați fotografia? După una din aceste serate, urmată de un chef monstru, se distribuie din marmitele cazone, aduse cu cotiga primăriei, ciorbă de varză cu carne de oaie. Două marmite, pentru o mahala întregă de copii cu ochii sticloși de foame!

Hei, măiculița ei de filotimie ciocoiască! E bine să vă amintiți de ea cînd vă duceți copiii la cămin, la creșă, la școală sau la tabăra de vară, pentru că bucuria de a fi părinte va fi întregită de bucuria că fiii și fiicele voastre nu au apucat timpurile filotimiei ciocoiești!

Anton ALEXE

și visează să devină muncitori iscusiti (foto 11)... și desenează (foto 12)... și, cînd vin acasă, îl trag pe bunic să-i întovărășească la teatrul de păpuși (foto 13)...

Și, în sfîrșit, pentru că viața e grea, seara adorm cu zimbetul pe buze...

Aș vrea să fiu lingă ei, să-i îmbrățișez și să le spun:

— Știi ce-mi doresc, dragii mei?... Îmi doresc ca viața co-

16

Ion BRAD

Stanțe în mai

Copiii din Italia demonstrează cu mici pancarte pe care scrie: „Dați-le de lucru părinților noștri!“
(Ziarele)

*Pământul Italiei are umeri de stei
Și sărăcia-i de piatră și pumnii de piatră.
„Dați de lucru părinților mei“,
Își scrie pe frunte copilul,
Împleticindu-și pașii merei
Peste milenarele dale de piatră.
„Dați-le piine părinților mei!“*

*La marginea Romei, bordei de bordei...
Pe-acoperișuri, în tinichele, dîntul tot latră.
Chiparoșii, ca niște femei îndoliate, și ei
Însoțesc pașii copilului
Împleticiți și merei
Peste milenarele dale de piatră.
„Dați de lucru părinților mei!“*

*Ochi de cleștar aprind peste zare scînteii...
Focul sacru-al miniei clocotește în vatră.
Ca o furtună de mai, pașii părinților, grei,
Se-aud prin cetatea îngîndurată...
„Dați-le piine copiilor noștri!“
Peste palate reci, cu frunțile de piatră,
Văzduhu-i ca o apă-nvolburată...*

piilor din întreaga lume să fie tot atît de grea...

Tot atît de grea să fie și viața copiilor de muncitori din orașul italian Nocera, care, pentru a nu mai răbda foamea, se văd nevoiți să demonstreze pe străzile orașului, purtînd pancarte cu inscripția: „Nu concediați pe mama mea, nu concediați pe tatăl meu!“ (Foto 14)...

Și a copilului din America Latină, care își caută hrana prin gunoaie (foto 15)...

Și viața copiilor vagabonzi din Bonn (foto 16)...

Și viața copilului negru care, împreună cu prietenii săi, ia parte la marșul tineretului împotriva discriminării rasiale (foto 17)...

Și viața copiilor care demonstrează în fața ambasadei americane din Bolivia împotriva celor care nu le vînd numai țara,

ci și propria lor copilărie (foto 18)...

★

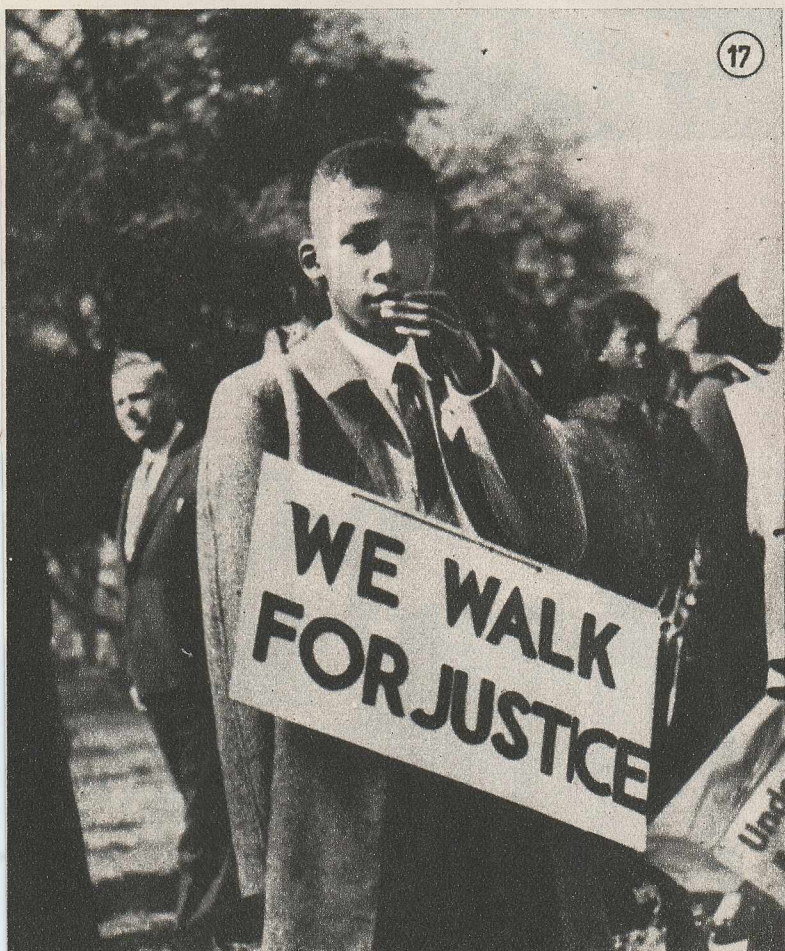
...Puștiul meu mai păstrează cheia găsită. O iau și eu s-o privesc...

Cum de nu mi-am dat seama pînă acum! Cheia aceasta nu putea s-o piardă nici un copil de la noi. E a mea, e a mea această cheiță. E cheia care nu mi-a putut fi dăruită mie, demult, în copilăria mea, și care mi-a ieșit în cale abia acum, cînd, trăind fericirea copiilor mei, îmi trăiesc propria copilărie.

Permiteți-mi, copii, să intru într-unul din corurile voastre și să cînt alături de voi, emoționat ca și voi:

„Mulțumim din inimă partidului,

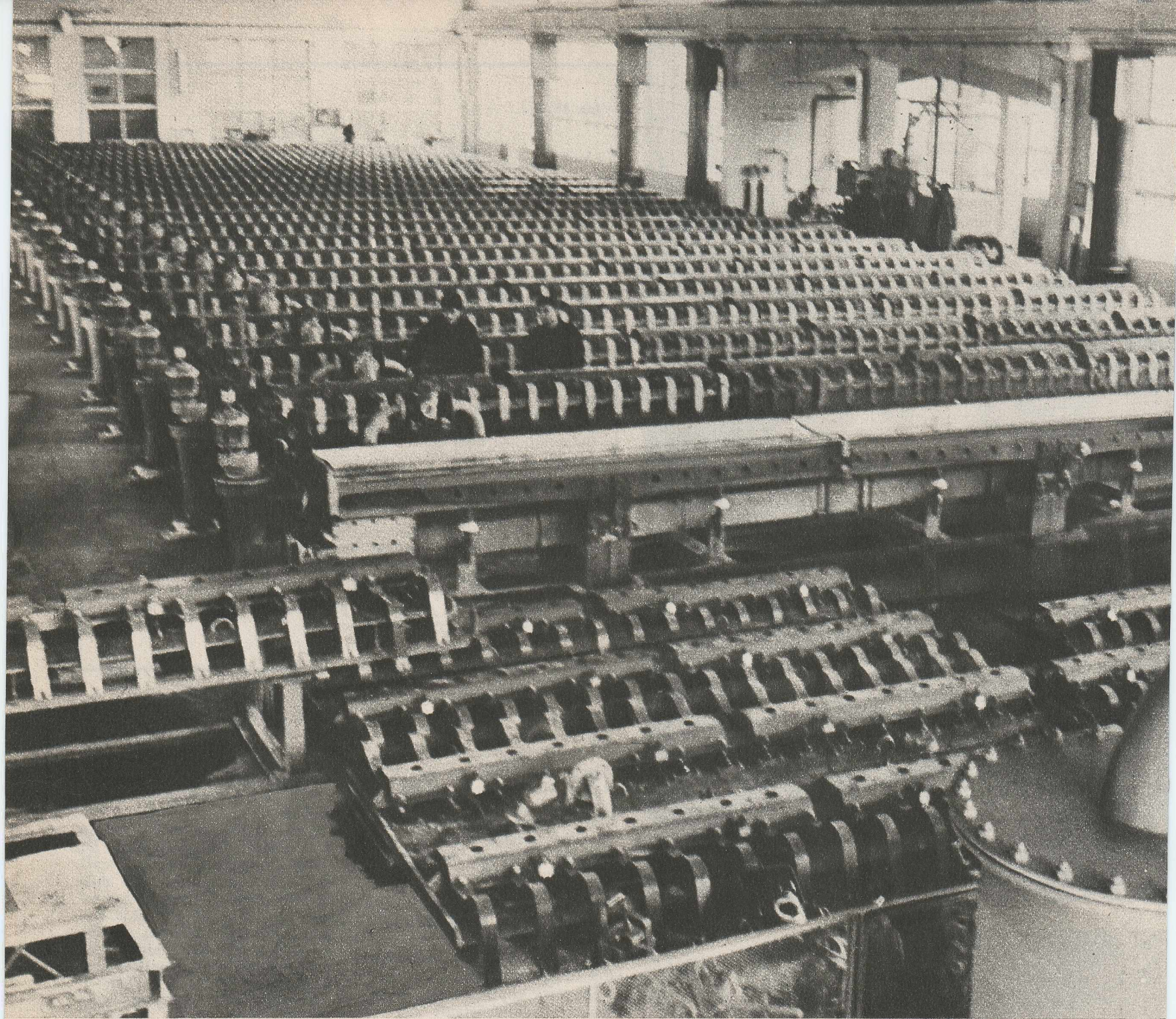
că-ntr-o zi de sărbătoare
ne-a croit drum nou, de pionieri...“

17

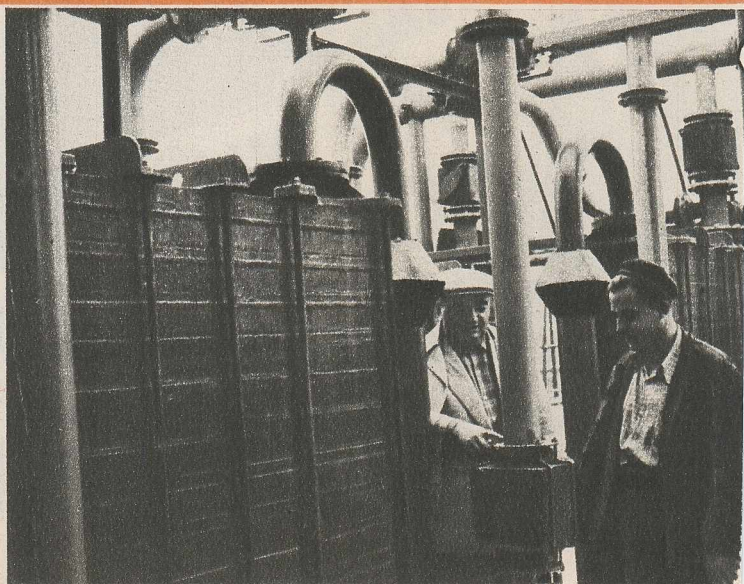
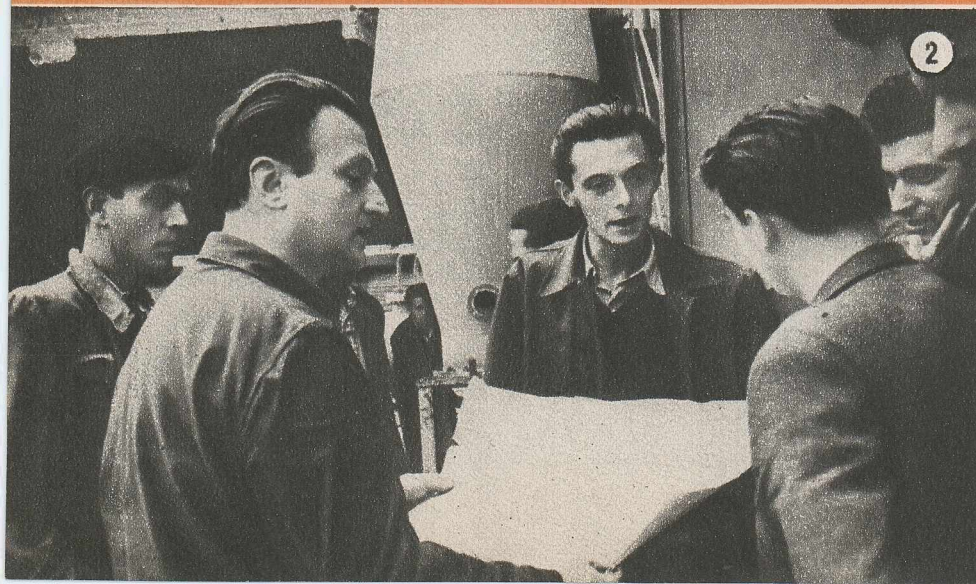

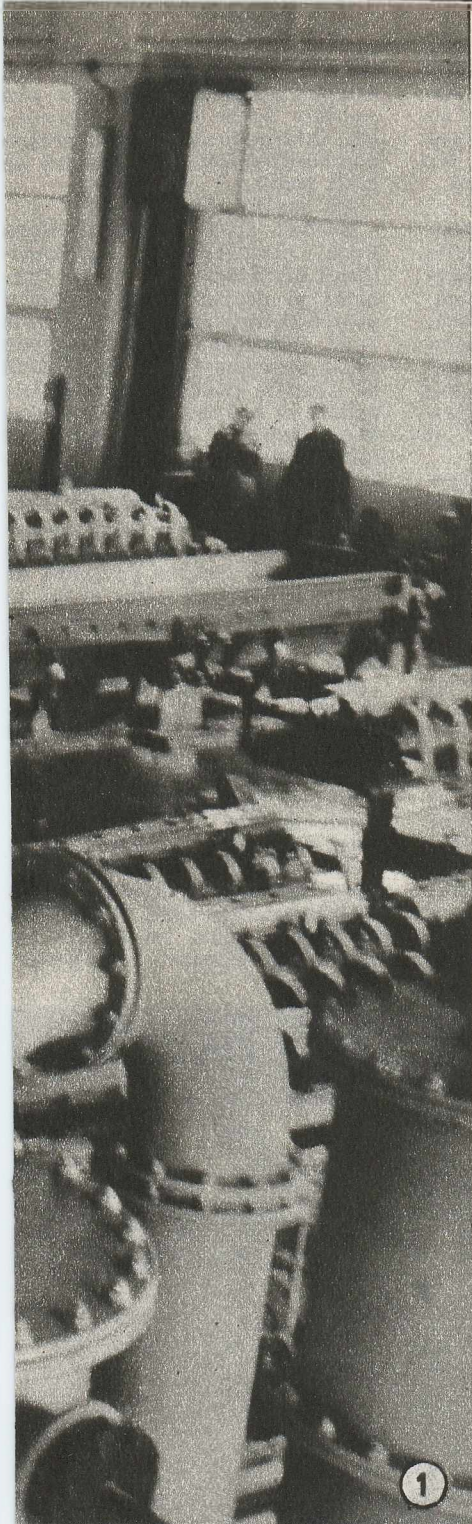
18

CA SAREA ÎN BUCATE...

Fotoreportaj de S. STEINER

① Interiorul halei cu instalația de electroliză a clorurii de sodiu (sarea).

② Inginerul șef Hodoșan Ion (stînga) se consultă cu colaboratorii săi apropiați, în legătură cu instalarea unor noi agregate.

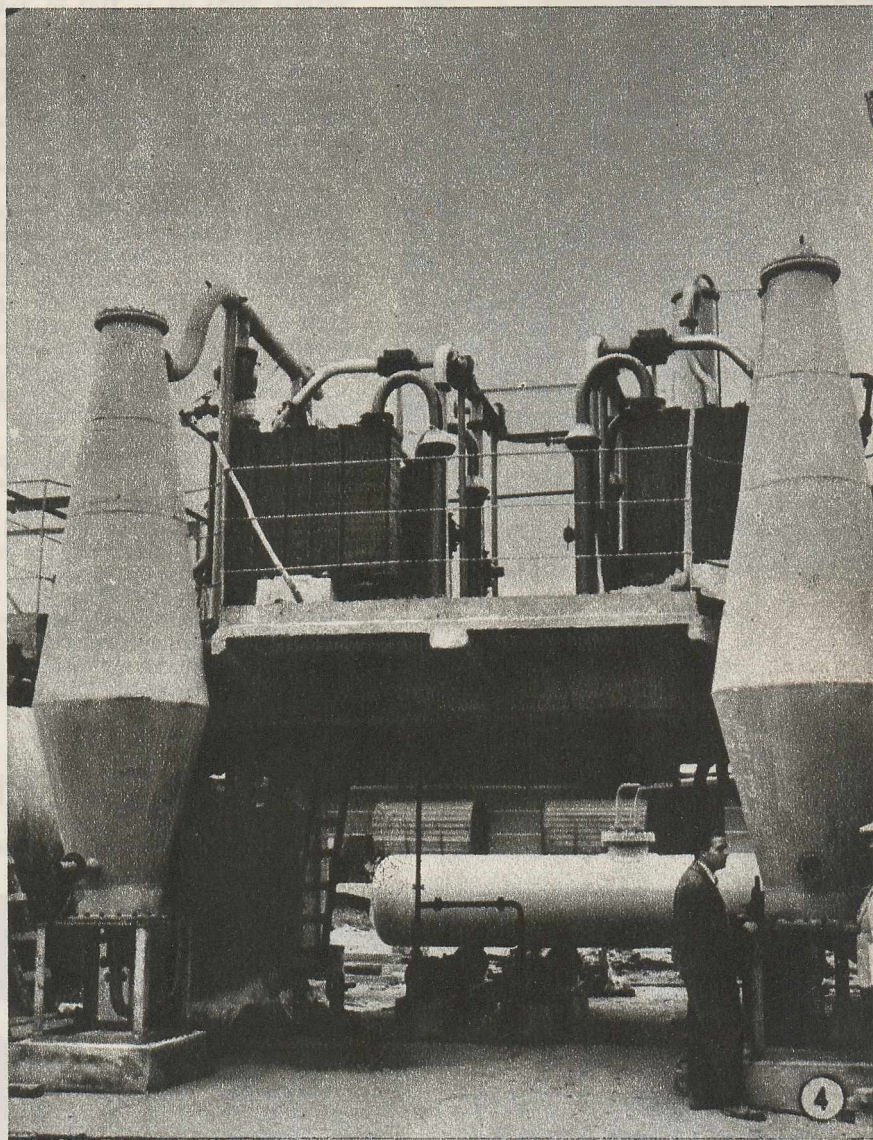
③ Modernă instalație de absorbție a acidului clorhidric.

④ Aici se fabrică acidul clorhidric cu multiplele-i utilizări.

⑤ Inginerul Poltorăchi Victor și maestrul Ujvárosy Ernest verifică la oscilograf — una din instalațiile automatizării — funcționarea redresoarelor cu contact.

Ca sarea în bucate e sarea în chimie. Cine nu o cunoaște decât după gustul supei sau din baia de mare, să afle că din sare se obțin, prin procedee chimice industriale (electroliză): soda caustică, clorul gazos pentru fabricarea acidului clorhidric și a clorului lichid (din care se obțin apoi prafuri și lichide insecticide, precum și alte substanțe cu utilizări în industria rafinării petrolului, în industria celulozei și — în curînd — a polimerurilor de vinil), hidrogenul cu multiple utilizări în industria chimică etc. Și toate acestea, din sare.

Iată, deci, suficiente motive pentru ca vechea fabrică pentru electroliza clorurii de sodiu din Turda să revendice condiții moderne în vederea valorificării sării. Și le-a obținut. Înzestrată copios cu utilaj nou, ea și-a sporit producția de patru ori, începînd din anul 1958. Cît despre productivitate, socotiți și dumneavoastră: noua instalație (producînd de patru ori mai mult decît cea veche) e deservită de numai trei oameni! Procedee de producție în mare parte automatizate, laboratoare amplu utilizate pentru toate analizele necesare și, în sfîrșit, cadre bine calificate completează profilul tehnic modern al acestei unități industriale. Iată și cîteva imagini fotografice luate la tînărul vîlstar al industriei noastre chimice.

Să aibă fiecare membru al familiei un act de identitate asupra lui, pentru eventualitatea cînd bombele hitleriste...

Către locuitorii Londrei; către cetățenii englezi; către toți locuitorii lumii...

Rindurile acestea le scriu în numele copiilor mei, pentru părinții copiilor tăi, Anglie...

REMEMBER !

Londra, 1940. Militarul cu cască, din serviciul apărării civile

(foto 1), chestionează o gospodină. O mamă. Nu o întreabă dacă a primit vești de la fiul ei John, aflat undeva pe front, în Franța, ci despre copiii cei mici, rămași acasă. Despre frații și surorile soldatului John, despre numărul membrilor familiei lui, care locuiesc în imobilul dintr-un vechi și aglomerat cartier londonez.

Pentru ca, atunci cînd vor fi îngropați sub dărîmături de bombe hitleriste și picul cu scrisoarea lui John se va întoarce pe front, cu mențiunea „adresantul dispărut”, cei din Serviciul Apărării Civile să poată ști cîte persoane — din familia lui John — urmează a fi căutate și dezgropate.

Republica Federală Germană, 1969. Agenția A.D.N. anunță că „recent, în numeroase orașe și comune ale laenderelor vest-germane, Renania de nord, Westfalia și Schleswig-Holstein, au avut loc ieșiri fasciste. Grupuri de huligani au desenat zvastica fascistă pe clădirile instituțiilor, pe biserici, pe școli. Deosebit de activ au operat în orașele Kiel, Detmold și Herne. Populația este profund indignată de aceste acțiuni provocatoare ale huliganilor fasciști”.

REMEMBER !

Londra, 1940. Cei doi copii din pivnița-adăpost (foto 5) sînt atît de speriați și obosiți — unul ți-a adormit în brațe, celălalt

pe bancheta tare, de lemn. Nici chiar vijlitul fioros al Stukas-urilor în picaj nu-i poate trezi. Privești chipul celui mai mic, în timp ce inima îți bate cu putere, iar bombele cad... cad... aproape... tot mai aproape...

Republica Federală Germană, 1969. După cum relatează ziarul, în Germania occidentală a apărut încă o revistă cu caracter neonazist și antisemit. Această revistă, trasă deocamdată în 16.000 exemplare, apără tezele Reichului național-socialist și concepțiile rasiale ale vechilor S.S.-iști, glori-ficînd pe vechii „demnitari” ai regimului nazist.

Printre colaboratorii acestei reviste se află și Hans Ulrich Rudel, fost colonel în aviația hitleristă (a zburat și el, deseori, deasupra Londrei), Johann von Lehrs, conducător al „instrucțiunii publice a celui de-al treilea Reich” și unul dintre instigatorii pogromurilor naziste, Ernst Remer, fost general hitlerist, și scriitorul fascist Sven Hedin.

REMEMBER !

Londra, Manchester, Dublin sau Glasgow, 1941. Nu părei să ai mai mult de douăzeci de ani. Erai logodit? Sau căsătorit? Lucrai cu sîrg și migală în uzina de armament (foto 4). În timp ce gîndul îți zbura cînd și cînd — și asta de 20 de ori pe zi — către cel pe care-l iubeai și-l așteptai. Așa

cum azi, după optsprezece ani, aștepti, mamă, pașii copiilor care se-ntorc de la școală, de la slujbă... Alarmerile aeriene și năprazna bombardierelor și-au pierdut de mult ecoul...

De mult? Ascultă :

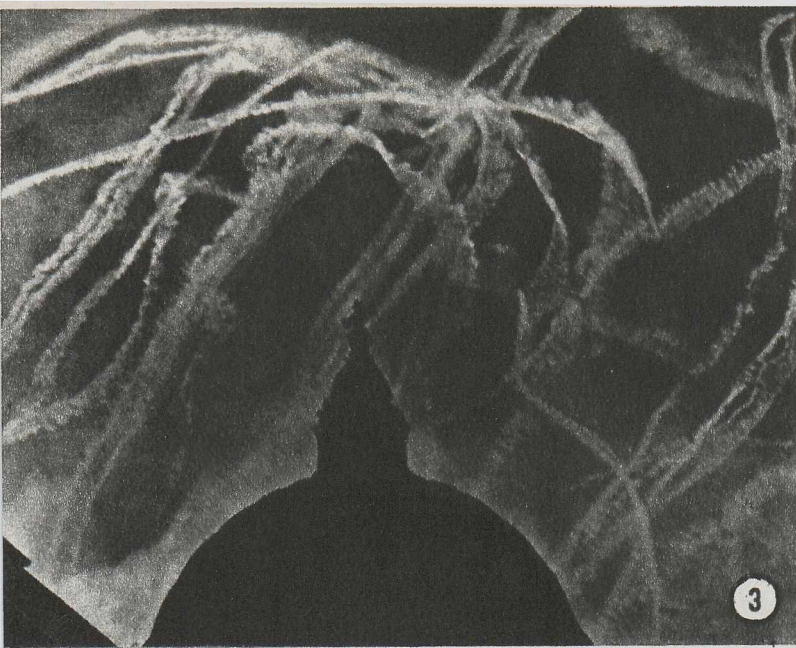
Berlin, 1959. Doctorul Hans Loch, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.D. Germane și președinte al Comisiei pentru unitatea Germaniei, a făcut — în cadrul unei conferințe de presă organizate la aceeași dată de Comisia pentru unitatea Germaniei — o expunere referitoare la pericolul pe care-l reprezintă reînvierea nazismului și antisemitismului, care au luat proporții în R.F. Germană. Dr. Hans Loch a subliniat că aceste manifestări nu sînt cazuri izolate, cum încearcă să explice guvernul de la Bonn, ci un rezultat firesc al politicii lui Adenauer și că, în totdeauna, militarismul a mers mîna în mîna cu fascismul.

Într-adevăr, în timp ce Wehrmachtul reînviat își umple magaziiile și depozitele cu armament american, în cimitirul evreesc din Freiburg ca și în altele din multe orașe ale Germaniei occidentale bande naziste, protejate de guvern, au desenat însemne S.S.-iste și au înscris lozincă hitleristă „sînge și onoare”. Așa după cum au început și în 1933. Dar pentru că știm și cum au sîrșit, tu mamă din Londra, Manchester

Remember!

Da. Aici, în Londra, cu cîteva ore mai înainte, a fost o stradă cu locuințe. Printre dărîmături, resturi calcinate de oameni, de mobilă, păpuși și amintiri...

Sub stele și deasupra cupolei catedralei St. Paul, Stukas-urile... În adăposturi, mamele, copiii, bătrânii... Sub dărîmături, victimele naziștilor.

Dublin sau Glasgow înțelegi bine acum despre singele cui e vorba. Este vorba de singele tău și al meu, de singele copiilor noștri, pe care monștrii ațîțători la un nou măcel îl cer din nou...

REMEMBER !

Londra, 1941. Noaptea. Noaptea de coșmar, cînd uruitul sinistru al Stukas-urilor scria pe cerul înstelat, peste cupola catedralei Sfîntul Paul (foto 3) mesajul morții, trimis londonezilor de sadicul caporal cu mustăcioară și clica lui cu uniforme pline de fireturi și sînge.

Republica Federală Germană, 1959. În luna ianuarie au avut loc, în Berlinul occidental, 45 de intruniri ale organizațiilor militariste fasciste. La 6 februarie a devenit public faptul că din poliția vest-berlineză au făcut parte, pînă acum, 40 de polițiști din faimosul batalion 9 de poliție, care a asasinat 100.000 de cetățeni în Europa de răsărit. Numai în Baden Württemberg, după cum se relatează din acest land, în prezent, 152 de foști colaboratori ai gestapoului lucrează acolo în organele de stat, iar 215 foști funcționari ai gestapoului sau membri ai familiilor lor primesc ajutoare în bani din fondurile statului.

În interviul acordat de domnul Adenauer, la 2 februarie, televiziunii britanice, domnia sa a avut îndrăzneala să pretindă că în Germania occidentală nu există fascism și antisemitism.

Calea bătătorită de Hitler, pe care merge guvernul Adenauer, nu mai poate fi ignorată de nimeni. Fascismul și antisemitismul își scot capul în R.F. Germană. De pildă, la 25 ianuarie prezentarea piesei „Eu nu sînt un Inger”, care redă un episod al rezistenței evreilor din ghetoul din Varșovia, a fost întreruptă de huligani.

REMEMBER !

Londra, 1940. Cartiere întregi — obiective pașnice — sînt pulverizate de valurile aviației hitleriste (foto 2).

Unde sînt autorii și executorii acestor masacre, ai acestor monstruoase genociduri?

În articolul 27 al proiectului de Tratat de pace cu Germania, elaborat recent de Uniunea Sovietică, se arată că se interzice serviciul în forțele armate germane acelor persoane care s-au făcut

Lucru de noapte, într-o fabrică de armament din Anglia anului 1941.

vinovate de crime împotriva păcii și a umanității și care au suferit condamnări pentru crime de război.

Să privim cadrele conducătoare ale armatei vest-germane:

— 7 generali și amirali ai Bundeswehrului sînt criminali de război condamnați sau figurează pe listele de criminali de război întocmite de puterile aliate;

— 100 de generali și amirali ai acestei armate au fost ofițeri

superiori în armata lui Hitler, nici unul dintre ei neavînd un grad mai mic decît acela de colonel;

— 65 de generali au acționat în statul major al lui Hitler;

— 100 de generali și amirali au participat la agresiunile săvîrșite de Hitler împotriva popoarelor europene sau au elaborat ei înșiși planurile pentru aceste agresiuni;

— În rîndurile armatei vest-germane se află 2.000 de ofițeri și subofițeri ai S.S.-ului;

— Nu există aproape nici un general sau amiral al armatei R.F. Germane care să nu poarte răspunderea pentru una din următoarele crime: bombardarea orașelor deschise; deportarea în masă a populației civile în lagăre ale morții; maltratarea și uciderea prizonierilor de război; împușcarea ostaticilor; jefuirea de bunuri străine; organizarea „tacticii pămîntului pirjolit” (datele acestea sînt extrase dintr-o recentă declarație a Comitetului pentru unitatea Germaniei).

Pe acești monștri îi văd azi

Cel mare a adormit pe banca tare, de lemn, a adăpostului; cel mic, în brațele mamei.

în revistele voastre, alături de ofițerii voștri.

Dar vă văd și pe voi, mame din America (foto 6), Japonia, Africa și Australia. Cu copiii în brațe, participînd la mitinguri, la demonstrații și în procesiuni de protest împotriva folosirii armelor atomice. Pentru Pace! Pentru triumful vieții.

REMEMBER! REMEMBER!

Marie ARSENE

New York, 1959. „Jos armele atomice!” Mamele demonstrează; nu mai vor război!

Soții Andrew și Annelis Thorndike, la Festivalul Filmului de la Karlovy-Vary, unde au fost sărbătoriti pentru succesul filmului lor Acțiunea Sabla Teutonă.

Soții Thorndike

Un cuplu de cinești militanți

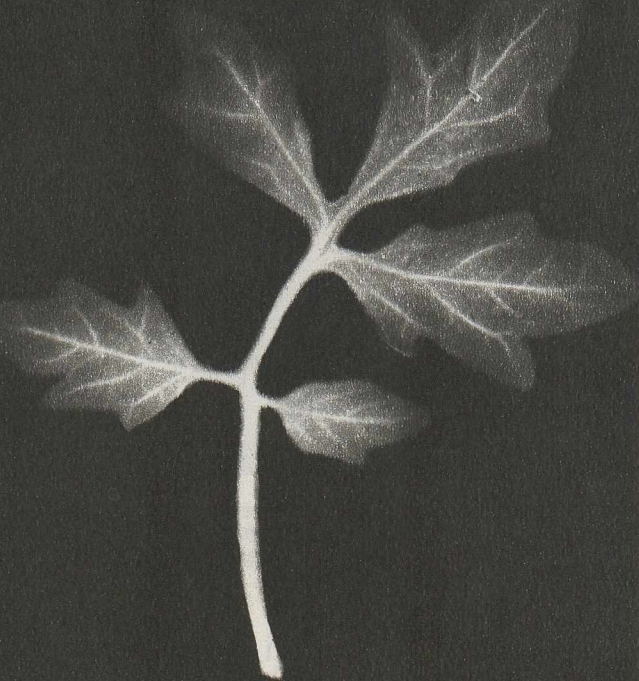
Cînd ne-au vizitat țara, acum șase ani, soții Thorndike — cunoscut cuplu de cinești germani — nu-și câștigaseră încă notorietatea mondială de care se bucură în prezent. Prezența lui Andrew Thorndike în juriul competiției cinematografice a celui de-al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la București se datora în egală măsură combativității manifestate în documentarele sale de scurt metraj, cit și atitudinii eroice pe care o manifestase cu prilejul sechestrării sale de către neofasciștii din Berlinul de vest. Cu prilejul Festivalului, a fost prezentat și primul film la care colaborase ca scenaristă și soția sa, Annelis: *Examenul*, un documentar consacrat educării tinerei generații în Republica Democrată Germană.

Cîțiva ani mai tîrziu, însă, numele soților Andrew și Annelis Thorndike ne-au revenit pe genericul unui zguduitoare documentar de lung metraj, *Tu și camarazii tăi*. Realizat pe baza unor materiale din arhiva cinematografică a fostului Reich, filmul demonta în părțile sale componente mecanismul mașinii de război germane, demascînd rădăcinile militarismului și ale belicis-mului prusac, care au înșingărat în două rînduri omenirea. Răscolind mii de kilometri de peliculă din arhivele cinematografice, soții Thorndike au găsit material pentru alte două filme, care conțin un răsunător avertisment împotriva reinvierii militarismului fascist în Germania Federală: *Concediu la Syll și Acțiunea Sabla Teutonă* alături, într-un elocvent memento, imaginea criminalilor de război hitleristi, reabilitați și ridicați în funcții-chele ale aparatului de război occidental, cu imaginea monstruoaselor fărădelegi comise de el pe întinsul martirizatei Europe, în numele „ordinii noi” a lui Hitler. Analizînd, pe baza unor documente istorice, primejdia reinvierii militarismului, ei au înarmat opinia publică germană și mondială împotriva propagandei războinice. Nenumărate premii internaționale au confirmat eficacitatea politică și patosul artistic al operei soților Thorndike.

Ei își continuă în prezent munca de propagandistă politică, realizînd, pe baza materialului Arhivelor din Moscova, un film despre drumul înfloritor al Uniunii Sovietice spre comunism. Din mii de kilometri de film din Arhiva de Stat a U.R.S.S. ei aleg documentele cele mai grăitoare, care, alături de o serie de imagini filmate în prezent, vor sublinia locul pe care îl ocupă în lume marșea Țară a Socialismului.

Ana ROMAN

Poftiti la radiografie!

„Radiografia“ unei frunze de tomată, infectate cu bacterie marcată. Partea strălucitoare arată drumul parcurs de bacterie în organul plantei.

Grădini de pe câmp, via de vie, plantele furajere și oleaginoase au la București un palat al lor: Institutul de cercetări agronomice.

Iată, însă, că impozanta clădire se mai mărește nițel... La una din aripile exterioare ale palatului se mai amenajează niște încăperi... Câteva caracteristici ale lor: izolare completă; ziduri groase; ventilație cu aer condiționat; numeroase robinete și dușuri cu apă caldă; nișe; echipamente speciale de protecție a lucrătorilor științifici... Dar ce va fi aici? Va fi laboratorul pentru cercetări cu izotopi radioactivi.

Cu amenajarea acestui laborator se ocupă inginerul Nicolae Băjescu. Am discutat cu dînsul și mi-a vorbit cu pasiune despre noul mijloc de cercetare cu izotopi radioactivi, care va revoluționa știința agronomiei. Bunăoară, în problema atât de importantă a combaterii dăunătorilor, atomii marcați vor da un mare ajutor cercetătorilor. Pentru a-i combate eficient pe inamicii ogoarelor, trebuie, mai întîi, să le cunoști bine „obiceiurile”, comportarea. În privința aceasta să urmărim un studiu, o experiență... Să ne închipuim o colonie de insecte dăunătoare care pleacă dintr-un punct, ia cu asalt și invadează o livadă. Cum putem ști în ce direcție o vor apuca aceste inamice și pînă la ce distanță vor ajunge? Vorba romînilui: pune-le sare pe coadă... Ba nu! Mai bine pune-le atomi marcați în mîncare. Într-adevăr, Cercetătorul pune în hrana unei colonii de insecte apă, în care s-a dizolvat o soluție cu atomi marcați. Bînd apa, insectele au devenit radioactive. Lî se dă apoi drumul în câmpul de experiență. Ele se răspîndesc. Peste un timp, cercetătorul se plimbă pe câmp cu un contor Geyger

Müller portabil, care detectează radioactivitatea. Aparatul țacăne... Insectele se dau de gol... Iată cum izotopii radioactivi au adus răspuns la întrebarea de mai sus.

Să ne gîndim acum la alți dăunători, de astă dată de ordin microscopic: la bacterii, bunăoară. Pentru cercetători e important de aflat, în această privință, care organ al plantei e atacat de bacterii, pentru a-l putea apăra. Cum procedează, ca să obțină răspuns la întrebare?

Cercetătorul hrănește o colonie de bacterii cu atomi marcați. Poftă bună! Bacteriile au devenit radioactive. Cu aceste bacterii se infectează o plantă. După obiceiul lor, acestea se duc și se localizează în organul de predilecție (să zicem, frunza). Iată, însă, că, prin prezența bacteriilor radioactive, frunza a căpătat o însușire: ea impresionează placa fotografică. Își face, cum s-ar spune, o... „autoradiografie”. Cercetătorul aplică frunza pe o placă fotografică și, pe clișeu, drumul bacteriilor va apare luminos. După cum vedeți, misterul localizării bacteriilor a putut fi elucidat.

Ei, dar dacă putem urmări, cu ajutorul izotopilor radioactivi, drumul unor dăunători microscopici în plantă, de ce nu am putea urmări și drumul sărurilor minerale, al apei, al oxigenului, al bioxidului de carbon? Da! Multe procese fiziologice din plantă, atât de complexe și, pînă mai deunăzi, atât de misterioase, vor putea fi puse în lumină cu ajutorul izotopilor radioactivi.

Iată, bunăoară, fotosinteza. Un proces care a dat atît de mult de furcă cercetătorilor lumii. După cum vă amintiți, am învățat la școală că oxigenul pe care planta îl eliberează provine din bioxidul de carbon, pe care l-a luat din aer... Ei bine, nu! Acest învăț va trebui să aibă dezvăț.

Prin metoda izotopilor radioactivi s-a dovedit (și anume hrănindu-se în mod experimental o plantă, cu apă marcată) că oxigenul eliberat de vegetație nu provine din bioxidul de carbon luat din aer, ci din apa pe care plantele o extrag din pămînt.

După cum vedeți, izotopii radioactivi schimbă „pe ici, pe colo, și anume în punctele esențiale”, unele lucruri din manualele școlare...

Dar să trecem mai departe. Bunăoară, la marea problemă a îngrășămintelor. Cum se poate stabili, prin metodele obișnuite, cantitatea de îngrășămint necesită de o plantă oarecare? S-o spunem deschis: în mod empiric, băbește — prin încercări repetate. Dacă plantei îi merge bine, dacă dă rod bogat, cercetătorul se declară mulțumit, consideră că a determinat, pentru acel sol, cantitatea optimă de îngrășămint și continuă tratamentul ca atare. Un lucru, însă, rămîne secret: planta nu „declară” cît anume „a servit” din îngrășămintul artificial și cît a extras din același element aflat în sol, în mod natural... Așadar, nu-i de loc exclus să se fi administrat plantei cantități în plus, nenecesare, de îngrășămint artificial. Dar cine poate ști? Cu ajutorul izotopilor radioactivi (cît pe ce să spunem... „detectivi”), toate aceste probleme vor fi, în viitorul apropiat, pe deplin clarificate: se va putea urmări cît anume din îngrășămintul artificial a luat planta, cît din cel natural, cît a fost fixat în sol, care e timpul optim de administrare ș.a.m.d.

Am putea spune că izotopii radioactivi oferă plantei un mijloc de semnalizare. Planta devine cuvîntătoare: își spune păsul. Dar nu numai planta, ci și solul. Cu ajutorul radiațiilor, se va putea determina exact umidita-

tea, compactitatea solului. Probleme de primă importanță.

Dar radiațiile radioactive a asupra plantelor și însușiri vrjitoarești, de alchimie... Ele pot opera mutații asupra lor... După cum știți, savanții fac tot felul de încercări de a interveni în structura intimă a plantei, pentru a obține varietăți mai productive, mai precoce, mai savuroase. Radioactivitatea constituie un astfel de mijloc, la îndemîn lor. În asemenea cazuri, se operează direct asupra semințelor și anume prin iradierea lor.

În toată lumea se fac astăzi asemenea experiențe. Și la noi se fac, bineînțeles. Pînă anul trecut, Institutul de cercetări agronomice trimitea semințele peste hotare, pentru a fi iradiate. Acum, călătoria semințelor a luat sfîrșit. De la Institutul de cercetări agronomice, semințele pleacă la reactorul Institutului nostru de fizică atomică... Aici ele sînt iradiate în așa-numitele „canale biologice” din corpul reactorului. Apoi, se întorc la Institutul de cercetări agronomice. Sînt semănate în parcurile experimentale și evoluția lor este zi de zi, înregistrată. Rezultatele vom vedea... Cine știe ce mîni ne pregătesc agronomii? În ultimii ani știința ne-a învățat să nu ne mai mirăm de nimic.

Constructorii de la Institutul de cercetări agronomice lucrează din plin... Sînt promisiuni de laborator pentru cercetări cu izotopi va fi dat în folosință chiar la începutul acestei veri. Pînă atunci, cercetătorii se pregătesc, citesc, învață. Șase tineri ingineri s-au întors din U.R.S.S. proaspăt specializați în lucrările cu izotopi. Să le urăm tuturor acestor cercetători științifici spor la lucru. Sporul lor la lucru va însemna, în ultimă instanță, sporuri de recoltă.

Viorica FILIPOI

Chipul lui Lenin, așa cum apare în interpretarea actorului sovietic Maksim Strauh. În dreapta: actorul Maksim Strauh.

AU ADUS PE SCENĂ CHIPUL MARELUI LENIN

înălțător al morții lui Lenin". Și tot Pogodin adaugă: „Boris Smirnov, care interpretează rolul lui Lenin în spectacolul pus în scenă la Teatrul de Artă, este un actor de mare inspirație și talent. În acest rol el exprimă conținutul cel mai înalt al personajului — spiritul viu, gândirea vie”.

Pentru această creație, Boris Smirnov a fost și el — alături de M. Strauh — distins cu Premiul Lenin pe anul 1959.

S. ANDREI

Actorul Boris Smirnov în realitate și în piesa „A treia-Patetica” de Pogodin, în care interpretează rolul lui Lenin (jos).

In 1937 se monta, pe scena Teatrului Revoluției, piesa „Adevărul” de Al. Korneiuc. Distribuția era făcută, repetițiile încheiate, dar nu puteau continua: nu se reușise încă să se găsească un interpret adecvat pentru rolul marelui Lenin. Într-o zi, N. Petrov, directorul teatrului, a intrat în sala în care actorul Maksim Strauh repeta, în calitate de regizor, piesa „Cei în urmă” de Gorki.

„Sărind pe un scaun, Strauh a explicat ceva, cu asinune, unui actor — povesteste Petrov; apoi, pierindu-și răbdarea, a dat în mină impacientat și a repezit pe scenă, să-i rate ce trebuie să facă. Episodul acesta mi-a atras atenția asupra lui. Am început să-l urmăresc cu atenție pe Strauh. În felul acesta, actorul pentru rolul lui Lenin a fost găsit”.

Uimirea a fost generală: o figură sau silueta lui Strauh nu exista nimic care să-l asemene lui Vladimir Ilici. Apoi, actorul u-l văzuse niciodată pe Lenin, în viață. Și, totuși... Oare nu Strauh era acela care obișnuia să creze personaje uluitoare de asemănătoare între ele, și-și aranjeze singur cele mai diferențiate machiaje și să aducă pe scenă, de fiecare dată, un om cu esăvârșire nou? În temperamentul dinamic al ar-

tistului, ca și în talentul său excepțional, în gândirea vie și pătrunzătoare a intimului prieten și colaborator al lui Eisenstein, era ceva care anunța posibilitatea de a răspunde coplesitoarei sarcini. Strauh a început să citească cu lăcomie materialul despre Lenin. „Căutam oameni care l-au cunoscut pe Lenin, le puneam întrebări — își amintește actorul — deseori umblam prin sălile muzeului „Lenin”, vizionam jurnalele de actualități, îmi întipăream în minte anumite secvențe. Surprindeam după discursuri intonațiile vocii lui Lenin și căutam să păstrez în memorie timbrul vocii lui”.

Maksim Strauh a izbutit. Lenin a apărut interpretat pe scenă cu omenia și marea înțelepciune, cu simplitatea și modestia ce-l caracterizau pe marele conducător, cu temperamentul său de militant pasionat: era cea mai mare biruință artistică a actorului. Apoi Strauh a recreat figura marelui Vladimir Ilici pe ecran: regizorul Serghei Iutkevici l-a solicitat pentru filmul „Omul cu arma”.

Douăzeci de ani mai târziu, Iutkevici îl chema din nou pe Strauh pentru un film: de astă dată, trebuia evocat Lenin nu în cabinetul său de lucru, la Kremlin, sau pe coridoarele din Smolnă, ci la el acasă, la Razliv, la

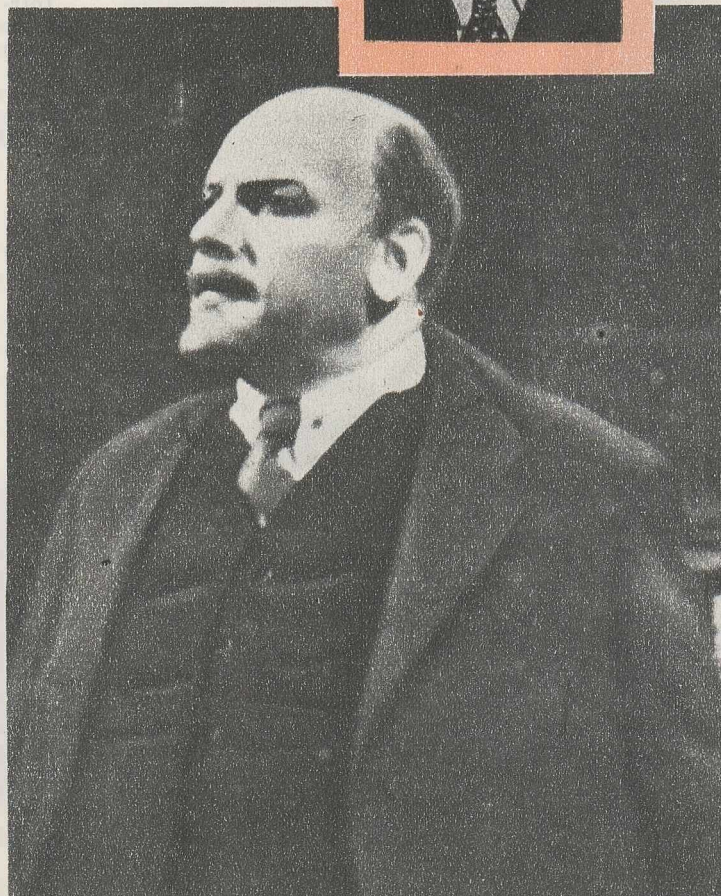
Gorki. O muncă pasionată, uriașă, l-a dus pe Strauh la creația care încununează întreaga sa activitate artistică: filmul „Povestiri despre Lenin”. Întrebat cât a lucrat la acest rol, el a răspuns: „șase luni”. Dar a rămas apoi câteva clipe pe gânduri și a adăugat: „întreaga mea viață”.

Pentru această creație de „o viață întreagă”, Strauh a primit recent Premiul Lenin.

★

...De câțiva ani, pe afișele moscovite de teatru ale „Orologiului Kremlinului” putea fi înfățișat — acolo unde era specificat interpretul rolului lui Vladimir Ilici — un nume nou: Boris Smirnov. Se mai spune chiar că, atunci când Pogodin și-a scris ultima lucrare din trilogia închinată marelui Lenin — „A treia-Patetica” — rolul lui Lenin a fost scris cu intenția de a fi interpretat de Boris Smirnov. Actorul acesta, personal, îndrăzneț, venea cu o concepție nouă asupra interpretării lui Lenin: spre deosebire de actorii ce au creat, primii pe scenă, imaginea lui Ilici, care se străduiau să reproducă cu grijă minuțioasă particularitățile specifice ale mersului, vorbirii și îmbrăcăminții lui Lenin, Boris Smirnov renunța la gesturile tradiționale, clasice, folosite până atunci. Asemănarea fizică era, fi-

rește, urmărită, dar Smirnov a pornit de la viața lăuntrică, neobișnuit de bogată, variată, intensă, a marelui Lenin. El a reușit acest lucru, într-un mod admirabil, în „A treia-Patetica”, pe care Pogodin a numit-o astfel, după cum spune el însuși, pentru că „reflectă momentul trist și

PLATOU DE FILMARE la 2300 metri înălțime

Fotoreportaj de Eugen IAROVICI

Se fac pregătiri
pentru filma-
rea unei esca-
lade.

Pe șaua Podragului, cu gîturile întinse spre vale, caprele negre, adunate ciop, priveau curioase:

Ce-o fi cu lumea asta toată? De unde vine și ce-o fi căutînd pe aici?

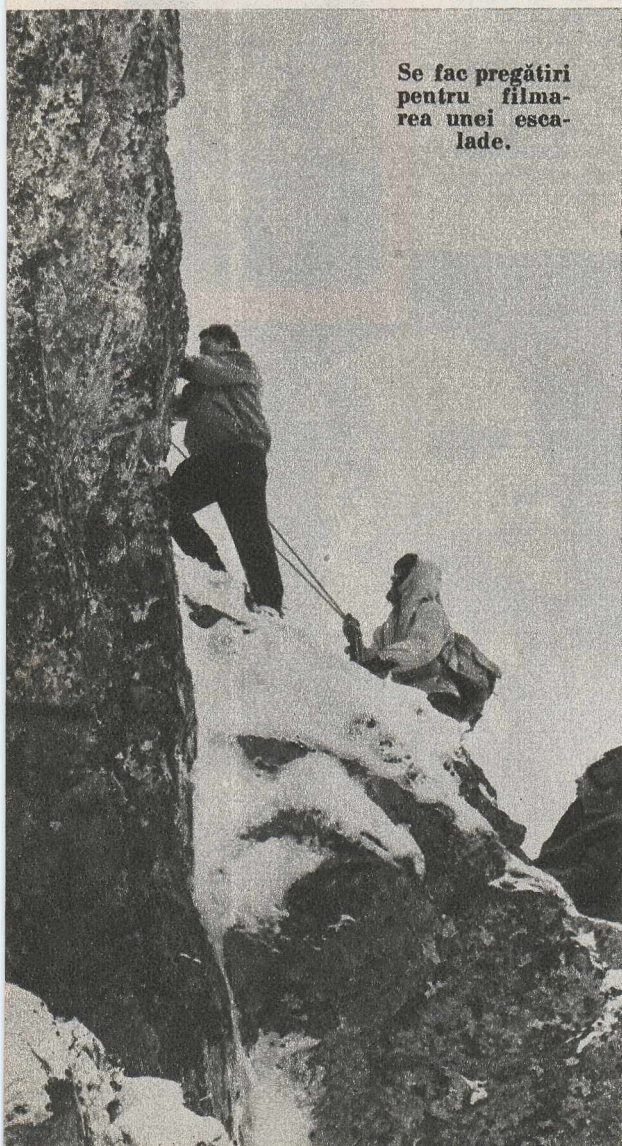
Intr-adevăr, dinspre valea Arpașului urcau spre cabană un grup mare de oameni. Excursioniști? Nu par! Prea au mult calabalic! Ce-o fi?

O avalanșă se desprinde de sub Târîța Mare, cu un bubuit surd, și caprele, speriate, o zbughesc la fugă.

— Formidabil!—exclamă unul din grupul celor care urcau. De o avalanșă ca asta avem nevoie pentru filmul nostru!

ÎN CĂUTAREA IERNII

De obicei, oamenii așteaptă cu nerăbdare venirea primăverii. Numai cei din echipa filmului „Avalanșa” doreau ca iarna să se mai prelungească „măcar încă 10 zile”. Mai aveau de filmat cîteva secvențe de iarnă. Dar în Bucegi brîndușele începuseră să stră-

Motor! Se realizează una din secvențele urcușului.

Filmările combinate instalează o machetă.

ungă stratul subțire de zăpadă. „Plecăm în Făgăraș” —spuse consilierul tehnic al echipei, alpinistul Emilian Cristea, maestru al sportului. „Plecăm în Făgăraș” — aprobă regizorul Gheorghe Turcu. Pentru directorul de producție Marin Ghiroaie, însă, lucrurile nu erau chiar atât de simple. Pe Bucegi se afla o echipă de filmare în toată regula: regizori, operatori, actori, asistenți, sunet, mecanici, electricieni, machiori, garderobieri, filmări combinate, alpinisti și utilaj tehnic în greutate de peste 2.000 kg. Totul trebuia mutat pe alt munte mai înalt, fără a pierde timpul care devenise atât de prețios.

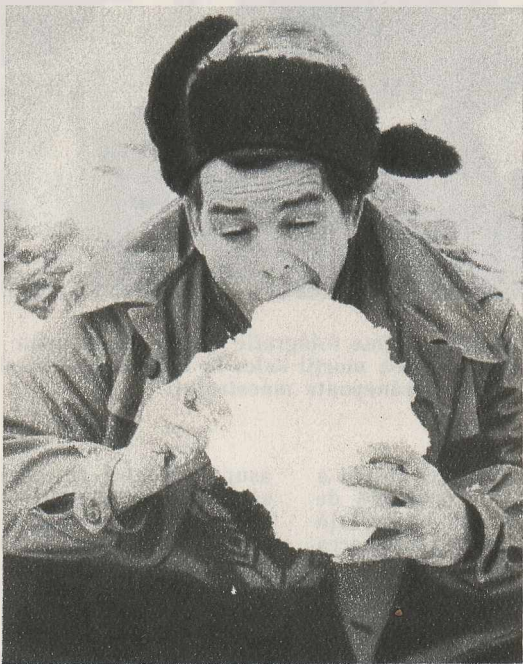
O zi a durat coborîrea de pe Bucegi și călătoria cu autobusul pînă la cabana Arpaș, și la poalele Făgărașului. A doua zi echipa a plecat la cabana Podragul — noul platou de filmare.

NU E UȘOR SĂ FII ACTOR DE FILM

Pentru lotul de alpinisti care apar în film și planurile generale, ca dubluri ale actorilor, deplasarea aceasta a fost o mică plimbare. Pentru actorii adevărați, însă, dintre care cea mai mare parte nu fuseseră în viața lor pe munte, n-a fost șagă. Obişnuiți să se deplaseze cu mașina la unul din platourile de la Buftea, au trebuit, de astă dată, să urce cu piciorul un drum de munte, lung de aproape 20 de kilometri, cu o diferență de nivel de circa 1.600 de metri. Filmările se făceau la temperaturi de multe grade sub zero și eridicul multor scene era adesea asigurat nu numai de arta actorilor, dar și de rafalele viscolului care bătea cu adevărat. Artistul emerit George Măruță, Romulus Neacșu și Boris Ciornei au trebuit să învețe să schieze; Sandu Sticlaru și Petre Gheorghiu,

Se filmează și atunci cînd — din pricina ceții — „nu se vede om cu urs”.

„Răcoritoarele” nu constituie o problemă.

să se cațăre cu frînghia pe pereții de stîncă. Nici pentru alpinistul Aurel Eremia, maestru al sportului, situația nu a fost chiar ușoară. E drept că pe el nu-l supărau nici viscolul, nici altitudinea și nici zăpada adîncă. În schimb, simțea din plin emoția primului rol într-un film artistic.

PERSONAJUL PRINCIPAL

... va fi prezent aproape în fiecare cadru. Succesul lui este asigurat. Pentru unii care-l cunosc mai de la distanță, va fi o revelație. Cei care îl cunosc mai de aproape vor fi din nou cuceriți de el. Va apare falnic, într-o mantie albă, redat cu măiestrie de operatorii Jean-Pierre Lazare și Lupu Guttman. Personajul principal — ați ghicit? — va fi muntele. Muntele de iarnă, sub toate aspectele sale diferite: semeț, frumos, îmbietor, sălbatic, capricios. El declanșează drama vizitorului film, prin el se dezvăluie celelalte personaje.

Filmul va scoate în evidență frumusețea incomparabilă a peisajului de munte. Dar acesta nu va fi singurul său merit.

Platoul de filmare de sub muntele Podragul, în toată frumusețea lui sălbatică.

ANII NOI VOR STERGE

AMINTIREA

de George VRACA
artist al poporului

Una din primele fotografii de tinerețe ale lui C. Nottara. Pe atunci maestrul avea 24 de ani.

Se implinesc 100 de ani de la nașterea maestrului Constantin Nottara. Fruntaș între fruntașii teatrului românesc, neîntrecut dascăl al atîtor generații de actori, maestrul Nottara este prezent permanent în inimile și gîndurile slujitorilor de azi ai teatrului. Învățătura marelui artist este păstrată și urmată cu dragoste și recunoștință de către discipolii săi și de către generațiile mai tinere de actori. Voi lăsa altora sarcina de a discerne liniile fundamentale ale personalității, ale originalității de stil, ridicate pînă la marea artă a dramei și tragediei de către cel ce a fost decanul teatrului românesc — pe care l-a ilustrat mai bine de o jumătate de veac. Ca mulți alți colegi, foarte mulți chiar, am avut și eu fericitul prilej să lucrez sub conducerea maestrului Nottara, mai cu osebire la începutul carierei mele. Voi încerca să reconstitui cîteva din împlirile trăite pe cînd lucram sub conducerea marelui nostru înaintaș.

★

Jucam într-o piesă, alături de maestrul Nottara interpreta un personaj care, la un moment dat, trebuia să citească o scrisoare adusă de un alt personaj, ce tocmai intra în scenă. Acest alt personaj era interpretat de un june coleg (pe atunci toți eram juni) cam certat cu disciplina și cam obrăznicuț. Dar, în seara de

50 de ani mai tîrziu: ultima fotografie a lui Constantin Nottara, făcută, cu trei ani înaintea morții sale, la Poiana Stalin, alături de strănepoata maestrului.

care amintesc, tinerelul nostru a sărit peste cal, cu o glumă de prost gust, încercată chiar față de maestrul. A adus deci scrisoarea și a înmînat-o maestrului. Cînd a deschis-o, maestrul a constatat că hîrtia e albă, fără text. Glumețul nostru aștepta să-l vadă pe maestrul încurcat, crezînd că nu va ști textul pe dinafară. S-a înșelat amarnic! Nu numai că maestrul știa întregul text al scrisorii pe dinafară (destul de lung), dar a fost în măsură să-i dea pe loc o lecție usturătoare

asupra felului în care trebuie să se comporte un actor în fața publicului. Maestrul a schițat căutarea unor ochelari prin buzunare, exprimînd mimic, prin marea-i măiestrie, mirarea, enervarea că nu găsește ochelarii. Și, întorcîndu-se spre partenerul său, i-a întins scrisoarea, spunîndu-i: „Fii, te rog, bun și citește-mi-o dumneata. N-am ochelarii la mine“. Glumețul nostru a pîlit și a vrut să fugă din scenă. Dar cum maestrul prevedea această fugă, l-a și apucat zdravăn de mîneca

hainei, l-a tîrît pînă în fața cuștii suflerului și i-a șoptit printre dinți: „Hai, cuvînt cu cuvînt după sufler și, dacă te-i incurca, te scap eu“. Și nu l-a slăbit, pînă ce n-a citit toată scrisoarea, cuvînt după cuvînt, dar după sufler. Cînd „glumețul“ a ieșit din scenă în culise, galben și tremurînd, transpirat din cap pînă-n picioare, a căzut pe un scaun și s-a jurat că n-o să mai facă în viața lui o astfel de glumă.

★

Știm cu toții că, în urmă cu ani, circulau fel de fel de curente burgheze în artă — simbolismul, expresionismul, cubismul, impresionismul și, mai ales, naturalismul. Repetam într-o piesă contemporană, sub regia maestrului. Personajul ce-l interpretam trebuia să moară împușcat. Scena se petrecea pe front, iar încercările mele de a muri cît mai adevărat, se vede treaba că nu erau prea reușite. Maestrul mă oprea mereu, punîndu-mă să revin iar și iar. „Nu-i bine, dragul meu — îmi zise maestrul. Hai să găsim o moarte frumoasă, dar și veridică, o moarte care să nu fie numai a unui singur om, ci să reprezinte moartea tuturor tinerilor căzuți în acest blestemat de război“.

Reluarăm lucrul, iar și iar, dar, spre marea mea mîhnire, nu-mi găseam încă drumul, deși maestrul mă conducea cu raționalismul și limpezimea spiritului său de mare pedagog. Alături de noi, un cunoscut scenograf, pe atunci june, se amuza foarte de eforturile mele neîzbutite... Maestrul îl observă cu coada ochiului și, întorcîndu-se spre el, îi zise: „La drept vorbind, n-ai avea de ce să te amuzi atît“. Și, întorcînd mîna spre decorul scenei, adăugă: „Privește-ți opera. Asta nu-i decor, e o pădure întregă. Ai adus toată pădurea pe scenă, de nu mai avem unde călca. Nu-i nevoie de toți pomii din pădure pe scenă, ci numai de cîțiva, dar fă-mă să cred că-i pădure adevărată“. Aceste întâmplări, ca și multe altele, îl puneau pe maestrul Nottara, încă de acum patru decenii, între promotorii unei arte scenice realiste.

★

Maestrul Nottara aprecia critica bună, critica constructivă. Dar o respingea pe aceea făcută cu pîrtinire și din interese meschine. Și cunoaștem mai toți cum se făcea critica dramatică odinioară! Cu prilejul unei reluări a „Fîntinei Blanduziei“ pe scena Naționalului, spectacol în care maestrul juca inegalabil pe Horațiu, un cronicar al unei mici gazete și-a înșirat erudiția pe 6 coloane. A scris despre Roma, despre cezari, despre patricieni și patriciene (de plebe mai puțin), despre lucrările lui Horațiu — Odele, Epodele, Satirele și despre... Arta iubirii (sic!). Bineînțeles, doar un cuvînt două, la urmă, despre piesă, autor și despre Nottara. Într-o zi, cronicarul nostru, întîlnindu-l pe maestrul, i se adresă: „Maestre, mi-ai citit cronică?“ „Da, domnule meu, numai că „Arta iubirii“ a scris-o Ovidiu, nu Horațiu; și poate că s-ar fi convenit s-o știți“. Apoi maestrul plecă, cu mersu-i domol și sigur.

Scenă din piesa „Luceafărul“. În rolul lui Petru Rareș, maestrul Nottara (mijloc).

Fata din lumina lunii

— schiță —
de Menelaos LUDEMIS

Ilustrație de Rony NOEL

Zi și noapte își amintea de acea apariție încântătoare ca un vis, ca o mireasmă de mosc. Și-și repeta în fiecare clipă, aproape poruncindu-și, cu pasiune, că, dacă va scăpa, dacă va izbuti să iasă din nou la lumină, se va duce chiar pînă la capătul pămîntului ca s-o descopere, indiferent cine ar fi, și, cu ochii înlăcrimați, să-i sărute mîinile, s-o copleșească cu mii de mulțumiri.

În hruba întunecată, unde fusese aruncat ca un leș, se simți, dintr-o dată, copleșit de dor. Era ceva asemănător cu imensa sete după un strop de lumină, după un rîs de copilăș sau după țîrîitul unui greier... Ar fi vrut să uite acest mormînt mușcăit și înăbușitor, în care pieriseră toate: farmecul și lumina zilei. Oare ce culoare are ziua? Este albastră? Albă?... Aci, ochii erau de prisos. Trăia, doar auzind și pipăind.

În primele zile, cînd îl coborîseră, mai avea încă simțul mirosului; pe urmă, îl pierdu. Din clipa aceea, toate îi deveniră serbede. Prinsese să simtă că toate duhneau copleșitor de nesuferit, ca într-un canal, ca într-o groapă plină de mortăciuni. Apoi amintirile se învălmășiră. Întunericul înghiți lumea. Poate așa va fi și în iad, la fel de lugubru, de înfiorător.

Regreta că, atunci cînd îl aruncaseră aici, nu mai apucase să vadă luna; se ascunsese într-o adîncitură, în spatele unei case, ale cărei ferestre erau întotdeauna închise.

Luna... Cît ar fi dat s-o mai vadă. Viața-i frumoasă și ziua, cînd e soare. Dar cînd e lună și este și ea lîngă dînsul, lumea devine

fermecătoare. Ca în basme... El cu Olga, într-o noapte cu lună... Mîna-n mîna... Amîndoi șezînd pe o bancă, ea cu capul rezemat de pieptul lui, iar deasupra, salcîmul și luna plutînd printre ramuri.

— Olga... taie-mi mărul acela de aur.

— Închide ochii!...

— Oh, ce lună dulce și înmiresmată...

Fata din lumina lunii...

Dar acum, unde-o fi ea, acum? Ce-o fi făcînd Olga?...

Era o ființă duioasă, singura ființă duioasă pe care o întîlnise în viața lui. Mică... singură pe lume. Nu cunoscuse viața și nici capcanele ei. Cînd rîdea, era o rodie abia culeasă și nu vedea lupii din preajma ei, ascuțindu-și colții.

O întîlnise la un pas de prăpastie, o smulsese de acolo, strîngînd-o la pieptul lui curat. Pășea cu ea, rezemată de brațul lui.

Dar dacă Olga scăpase de prăpastie și de colții lupilor, o altă prăpastie, un adevărat mormînt, se deschisese pentru el. Alți lupi începuseră să-i adulmece urmele. Simțise totul la timp și-i spusese. Ea tremura...

— Olga, tare mi-e teamă că viața mea aci, sus, la lumină, n-are să mai dureze mult. Într-o bună zi, mă vor țîri ca pe un ucigaș. Și asta, pentru că doresc libertatea poporului meu; pentru că îi vreau alungați pe ocupanții hitleristi de pe pămîntul grec. Îmi vor cere să-mi calc în picioare pîinea, să-mi trădez tovarășii, să batjocoresc dreptul celui flămînd, să umilesc tot ceea ce am iubit. Dar să știi, n-am s-o fac, chiar de ar fi să mă spînzure cu capul în jos sau să mă

îngroape de viu. Și tu ai să fii singură, singură de tot. Va trebui să strîngi din dinți, fiindcă, pretutindeni, stau la pîndă lupi însetați după făpturi ca tine. Va trebui să strîngi din dinți și să aștepti pînă cînd o să mă dezgroape; pentru că, odată și odată, tot o să mă dezgroape. O să obosească și o să mă dezgroape. Atunci, o să-mi dai din nou mînuța să țî-o string... și n-am s-o mai las niciodată.

Sărmana, unde o fi oare acum?

★

Aici, jos, toate erau negre ca păcura, învăluite într-o beznă adîncă; zilele se contopeau cu nopțile, formînd împreună o noapte fără sfîrșit. Încetase să mai numere zilele. Ce rost mai avea? Aci totul era un întuneric neîntreput. Minutele, orele, lunile și anii, ceasornicele și calendarele există doar pentru cei ce trăiesc în lumea însoțită, pentru cei care au ochi și-i pot folosi.

Aci, însă, „a trăi“ înseamnă a bîjbîi într-o imensă negură. Timpul era ca o mîzgă hidoasă. Și această lîncezeală ar fi continuat fără sfîrșit, dacă...

Dacă nu se întîmpla ceva uimitor, neaipomenit, dacă nu s-ar fi făcut deodată, pe neașteptate, lumină! Ce a fost? De unde înșnise?... Nu știa. Adevărul era că, aci, în măruntaiele pămîntului, ajunsese lumina. De cum o zări, își frecă ochii, de teamă să nu i se pară, de teamă ca nu cumva cineva să-și bată joc de el. Dar nu. Era adevărat!

Se țîri pînă la ușă și-și lipi ochii de ferestra celulei... Era lumină. O fată (vi-

sa?...), o tinăra fată trecea cu pasul ușor... așa cum ar fi trecut și fata din lumina lunii. Sărută scindura murdară a ușii... Era lumină! Mai exista viață. Dar nu apucă să se bucure prea mult. Pași grei se auziră în spatele ei. Uimit, descoperi silueta mățăhăloasă a lui Schwartz, schingiuitorul, fiara care, timp de zece zile și nopți, îl torturase înainte de a-l îngropa aici. Da, el era. Dar unde o ducea pe necunoscuta aceea? N-apucase s-o vadă bine; zărise doar părul ei, care, în lumină, părea de aur, și statura-i delicată. Nimic altceva. Apoi pașii se depărtară, pînă ce se stinseră.

Își frecă ochii. Intr-adevăr să fi fost lumină? Lumina trecuse pe lângă el, ca un fulger, și apoi pierise în fundul gangului. Ceasuri întregi rămase cu capul în palme. Nu se poate! Nu poate fi adevărat! I s-a părut! Febra. I s-au infectat rănilile și acum are halucinații...

★

Ghemuit, așa cum ședea, ațipi. Visa. Pe cer, luna. Apoi încă una. Și alta. Multe. O bancă mică... un salcîm... Dar asta ce-o mai fi? Se ridică. Luna! Fata cu părul de aur trece din nou? Nu, nu-i un vis. Nu-i minciună. Nu... O arătare încântătoare, pășind încet... un zîmbet al vieții. Există, deci? Și tu, femeie, oricine ai fi, fii binecuvîntată! Dacă există lumină, fii binecuvîntată! Dacă există lumină, toate există. Acum puhoiul negru n-are decît să curgă cît o vrea! Viața există! Il așteaptă!

Atunci făcu legămîntul că, dacă va trăi, dacă va izbuti să iasă din nou la lumină, se va duce chiar și pînă la capătul pămîntului ca s-o descopere, indiferent cine ar fi fost, și să-i mulțumească pentru că-i dăduse puteri, pentru că coborîse în iadul acela și-i adusese lumină și speranță.

Amințirile trăiau stăruitor... Își pecetluise legămîntul cu singele rănilor. Își amintea și cum tirise lanțurile grele — cînd fusese scos pentru o clipă la lumină. Își amintea și de cuvintele pe care gardienii le schimbaseră între ei: „Mai degrabă scoți apă din piatră seacă, decît o vorbă de la el“.

★

Alături de clădirea supliciilor era o micuță cafenea. Se așază pe primul scaun aflat în

cale. Abia vedea. Se mișca greu. Capul îi era gol. Bîjbîia... Un bărbat de vîrstă mijlocie se opri lângă el.

— Vii de jos? — îl întrebă, compătimitor. Se cunoaștea! Ești alb ca varul. Să-ți aduc o cafeluță? Asta o să te puie pe picioare...

— Oare cît timp o fi trecut de atunci? — întrebă.

— De unde să știu?... Cînd te-au prins? — La începutul lui aprilie.

— Hm... și acum sîntem la sfîrșitul lui noiembrie.

— Sfîrșitul lui noiembrie!...

Șapte luni... Șapte luni încheiate... Numai cu pîine... Apă și pline, pe care i-o auziră printr-o ferestruică, fără să scoată o vorbă, ca și nu audă grai de om și să-și recapete carajul...

Cafegiul veni cu tava.

— Ia, dragul meu — îi spuse, punînd pe masă cafeaua.

El nu o observă. Se lăsă la pieptul bătrînului, gîfîind.

— Unchiule... — îi zise, agățîndu-se de haina lui. Unchiule, oricine ai fi. Am făcut un legămînt acolo jos și, acum, fiindcă sînt liber, vreau să-l îndeplinesc.

— Ce anume, dragul meu? Spune...

— Odată... nu știu cînd. Intr-o zi... ori într-o noapte... nu-mi amintesc — acolo, jos, se făcu lumină. O fată...

— Da, da, știu.

— Știi?

— Da, știu... Ia, uite colea, pe ulicioara asta stă. Vezi ușa aceea de culoarea scorțîșoarei? Acolo.

— Cine? Fate?

— Fata. Bate de trei ori și îți se va deschide. O cunosc bine pe fată. Este ultima cucerire a lui Schwartz. De vreo două luni e țiitoarea lui. O ține în casă.

— La poarta de culoarea scorțîșoarei, ai spus? Am înțeles. Noroc.

Își îndesă șapca pe cap și plecă. Pașii erau grei, de parcă ar fi fost beat. Se țiri pe lângă ziduri, pînă la mînerul de culoare cafenie, și se atîrnă de el. Din crăpătura ușii, o mutră spălăcită îl privi acru.

— Pleacă, creștine... N-avem...

— Ce?

— N-avem mărunți. Apucă cu putere ușa și o împinse.

— Mărunți?... Mărunți, ai spus? Drept cine mă iei?

Baba îl măsură, speriată.

— Bine... Poștește înăuntru. Dar ce dorști?

— Vreau... (Se opri. Ce voia?... Își șterse sudoarea). Vreau pe... (Dar cum o chema?) Vreau... Vreau pe... pe „aia“... pricepi matală... a lui Schwartz.

— Hm... — făcu baba, lingîndu-și buzele. Nu-i de nasul tău, frățioare. Vezi-ți de drum.

— Nu, bunico. Nu, să n-am parte de lumina ochilor. Nu...

— Cată-ți de treabă... Du-te... Nu-i de tine. Nu te uita că-i cu ăla. Are motivele ei. Ea o fi știind. Cică i-a făgăduit ceva... Dragul mamei, fata nu-i de „meserie“. Cată-ți de treabă. Du-te.

— Bunico... — făcu el, încrucișîndu-și brațele. Nu m-ai înțeles. Nu-mi pasă a cui este și ce face. Eu vreau numai s-o văd. Nimic altceva. Numai s-o văd.

— S-o vezi? Ce-o mai fi și asta? Și pentru ce?

În clipa aceea se auziră pași.

— Iacă... spune-i ei ce ai de spus... — zise baba. Ascultă, Olga, draga mea...

Se întoarse. Lîngă el era o masă...

— Ce e bunico? — întrebă fata.

Atunci parcă se produse un cutremur. Cu toate astea, nu se prăbuși. Se opri în fața ei, ca o umbră palidă... (Neprihănită lui mică Olga...)

Fata clipi puternic din ochi. Apoi îi închise. Aștepta pumnii lui. Dar nu. Omul din fața ei își scoase încet șapca și îngenuche...

Ea se prăbuși în brațele babei. Simți o căldură atingîndu-i fruntea... Erau buzele lui calde, care trecură încet, delicat, cu smerenie, peste părul ei. Pe urmă se depărtă.

Deschise ochii. Omul care o sărutase pleca. Șapca îi atîrna în mîna. Voi să-l strige, să alerge după el, dar își simți picioarele grele, ca de plumb. Ar fi vrut să-l strige să aștepte, să-i sărute, una cite una, urmele pașilor, dar el se îndepărtase. Auzi poarta închizîndu-se în urma lui.

Și atunci... Atunci înțelese... Dădu un țipăt. Înțelese că-n mormîntul în care coborîse ca să-l scoată pe el, rămăsese îngropată ea pentru totdeauna...

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI • CU AJUTORUL ȘTIINȚEI • CU AJUTORUL ȘTIINȚEI • CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

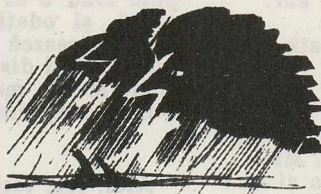
Trăsnetul în slujba agriculturii

Se știe că apa de ploaie e mai bună pentru agricultură și legumicultură decît cea provenită din rîuri sau din fîntîni, deoarece conține un procent mai mare de elemente nutritive.

Făcîndu-se cercetări amănunțite prin analize științifice, s-a constatat că cea mai bogată în asemenea elemente favorabile culturilor este ploaia care urmează după descărcări electrice puternice. S-a stabilit anume că, după fiecare cloconire a norilor, urmată de descărcare electrică, se produce în aer o fuziune de azot cu oxigen, dînd naștere unei mari cantități de oxid de azot, care se știe că este unul din cele mai valoroase îngrășăminte pentru pămînt. Ploaia care cade în momentul acela antrenează către sol o bună parte din acest îngrășămint și astfel se explică binefecerile unei asemenea ploii.

În lupta lor continuă pentru stăpînirea și dirijarea forțelor naturii, agronomii sovietici s-au gîndit să nu mai lase acest fenomen la voia întîmplării, ci să-l folosească în mod rațional. Pentru aceasta ei au propus un procedeu pe cît de simplu, pe atît de original. Cînd cerul se acoperă de nori și amenință cu o furtună, se înalță baloane de cauciuc, prevăzute cu o fire metalică subțire, care atîrnă pînă deasupra pămîntului. Descărcarea electrică se produce între nori și pămînt și urmează firul metalic pînă la un loc determinat. Oxidul de azot este concentrat astfel pe porțiunile de pămînt care

au nevoie de îngrășăminte și el revine mult mai lătin decît cel produs în laborator. Firul metalic conducător se distruge, bineînțeles, sub efectul puternicei descărcări electrice, dar o dată cu aceasta și-a realizat scopul. Experimentările care s-au făcut cu acest procedeu au dat rezultate foarte bune.

„Sinuciderea“ insectelor dăunătoare

Așa cum preparatele antibiotice trebuie să-și modifice formula pe măsură ce se dovedește că, datorită imunizării, ele acționează din ce în ce mai slab asupra faunei microbene, insecticidele reclamă, a rîndului, o revizuire a compoziției, ba, se pare, chiar o totală înlocuire cu preparate mult mai eficiente.

Cînd s-a început folosirea D.D.T.-ului, spre exemplu, se credea că omenirea posedă arma totală împotriva insectelor indezirabile. Cu timpul, însă, s-a constatat, pe de o parte, că preparatul este dăunător și unor viețuți pe care n-avem interes să le distrugem, iar, pe de altă parte, că insectele combătute au ajuns, în cele din urmă, să ca-

pete o anumită rezistență față de efectele acestui preparat.

Mai prevăzătorii, cercetătorii sovietici n-au așteptat să vadă mai înții evoluția acestei rezistențe — cum au făcut alții — ci s-au apucat încă din vreme să caute noi formule de distrugere a insectelor dăunătoare, care să evite și efectul „imunizării“, și riscul otrăvirii faunei și florei folositoare.

Ca să combată cele 10.000 de varietăți de insecte indezirabile, țînînd seama de specificul fiecăreia, nu e, desigur, o treabă ușoară. Cu atît mai mult, cu cît formula unei otrăviri în masă nu era cea mai indicată de urmărit. Cercetătorii în acest domeniu au ajuns, totuși, la o descoperire merită a revoluționa practica insecticidelor de pînă acum. E vorba de folosirea unor hormoni care creează în organismul insectelor perturbății fatale, grăbindu-le sau încetinindu-le dezvoltarea.

E clar că, dacă metamorfoza unei larve sau trezirea la viață a unei insecte care a hibernat se produc înainte de vreme ori prea tîrziu, aceasta echivalează cu o sinucidere. Insecta e trezită la viață într-o climă intoleraabilă sau într-un moment în care

nu mai are cu ce se hrăni. Or, hormonii despre care e vorba, pot determina metamorfoza și trezirea la momentul dorit de cel care-i aplică, făcînd ca insecta să nu poată trăi.

Înhibarea acestor hormoni de către insecte nu e o problemă. Singura problemă care mai rămîne să fie soluționată — și chimistii sînt convingiți că o vor soluționa — este aceea a susținerii și utilizării folositoare de la efectul unei asemenea inhibiții. Așa încît se pare că în curînd acest nou și senzațional element de luptă împotriva dăunătorilor va căpăta o utilizare practică pe scară mondială.

Munții pămîntului își continuă evoluția

În recent cutremur de pămînt înregistrat în Alpi, în urma căruia s-au constatat modificări ale scoarței muntoase în această regiune, a pus din nou în actualitate problema formării și evoluției suprafețelor accidentate ale globului. Și savanții lumii au început studiarea acestor fenomene.

Studiul ce s-a pornit e cu atît mai interesant, cu oît el se face pe niște munți în locul cărora a existat altădată o mare. Deci, pe munți care nu existau cu circa 25 milioane de ani în urmă. Și mai e interesant acest studiu, pentru că el nu se mai face pe baza vechii teorii simpliste a orogenitului, care asemăna formarea munților cu încrețirea unui măr uscat, ci pe principii științifice cu totul noi.

În primul rînd, se ține seamă de rezultatele obținute de savantul sovietic V. Bielussov, care a studiat mecanismul formării Caucazilor, producînd în laborator, cu ajutorul unei materii plastice și a presunilor verticale și orizontale, profiluri înalte și depresiuni asemănătoare acestor munți.

Se pornește, de altfel, de la premisa științifică bine stabilită că pămîntul, ca și orice materie din cosmos, e în permanentă mișcare, în permanentă mișcare. Munții care se presupune că a apărut pe pămînt acum o mie de milioane de ani s-au format astfel decît munții pe care-i vedeți azi. Din ei n-a mai rămas nimic de-a lungul citorva sute de milioane de ani, totul fiind rădăcit de ape și de vînturi. Munții pe care-i găsim trecuți în atlasurile noastre geografice au apărut, decît ulterior întăririi scoarței pămîntului și ei sînt în continuă evoluție. Modificările care se produc în profilurile și depresiunile lor constituie un fenomen geologic al tuturor epocilor, închisiv al epocii noastre. Iar rețeaua cutremur din Alpi nu semnifică altceva decît fenomenul de continuitate a evoluției materiei care se săvîrșește sub ochii noștri

Citiva pași prin

TULCEA

Reportaj de F. URSEANU

Fotografiile autorului

După o lungă călătorie prin Europa, bătrînul Danubiu își potolește pasul. Descrie o buclă grațioasă și „salută din mers” portul și orașul Tulcea. De aici încolo, sfîșiat parcă de uriașul trident al lui Neptun, fluviul își expediază apele prin Deltă, spre Mare...

Noi, însă, „acostăm” la Tulcea. Pentru a cîta oară? Credeți că se saturează privind numai o singură dată împărăția apelor? Va-voare încrucișîndu-se zi și noapte cu bărcile pescarilor; șlepurile pline cu stuful Deltei, cu piloninele care zburdă pe valuri — acest „du-te-vino” pe apă face zîmbetul din Tulcea unul din cele mai active porturi românești. Nu-i deci de mirare că Tulcea îl atrage pe turiști, deși morile le vînt și fesurile din capul bătrînilor turci — ultimele vestigii „romantice” — au dispărut mai de mult...

Roma nu-1 singura cetate pe sapte coline...

E veche Tulcea? Dacă ar fi să i se aniverseze fondarea, organizatorii ar intra, desigur, într-o grea încurcătură. N-ar ști exact, nu cite secole, ci cite milenii sînt de la întemeierea orașului. S-a îngămădit aici tîta istorie, încît recenta monografie a Tulcei, întocmită de directorul muzeului — profesorul Iulian Gavrilă — a ajuns să aprindă sute de pagini. De urînd, a apărut și o „dovadă” crîșă că localitatea a existat și în vremuri străvechi. Au desoperit-o niște școlari. Zgîndăind pămîntul, în nu știu ce locăcică prin curtea Școlii de piscicultură, elevii au dat peste rimul „document epigrafic”, care omenește de numele străvechi al orașului. Documentul? O piatră de calcar, dreptunghiulară, e care un soldat roman, inimos, ravase pentru posteritate că aici, în Aegyssus, își inhumează amarul ucis în luptă. Deci, într-adevăr, aici, la Tulcea, a fost faimoasa cetate Aegyssus, e care o pomeneste și Ovidiu în „Tristele” sale și la apărarea țării — după cum ar afirma însuși poetul — ar fi luptat, într-o iarnă grea, cînd sarmații, reîncetînd Dunărea înghețată, au atît foc cetății.

De atunci sînt numai vreo două mii de ani. Tulcenii, însă, ocotesc orașul lor mult mai vechi. De la Herodot au aflat

că Darius a umblat și el prin aceste locuri. De la alți istorici, că pe aici au trecut fenicienii, grecii, romanii, armatele lui Alexandru Macedon, geții, celții și numeroase popoare migratoare, care s-au abătut asupra Sciției Minor, pînă ce, într-o bună zi, turcii au cotropit locurile pentru o jumătate de mileniu. Și au mai aflat ceva tulcenii: că numele vechi al orașului lor s-ar trage de la Aegyssus Caspianus, regele odrizilor, iar cel de azi — Tulcea — de la un satrap otoman: Tula-Bey.

Urme istorice? Multe. Cea mai impresionantă e constituită din resturile unei fortărețe așezate pe o colină de porfir și bazalt. Una din cele șapte coline, pe care — ca și Roma — e așezată și Tulcea de azi...

Ajuncea oare o circumă la 50 de bărbați...?

„În Tulcea e mai multă civilizație în pămînt, decît la suprafață” — s-a exprimat cu tristețe, cu vreo trei decenii în urmă, un istoric născut prin partea locului. Acesta era, într-adevăr, aspectul exact al orașului de atunci: decăzut, trist și în mizerie. Cauza? Exploatarea cruntă a oamenilor aduși la sapă de lemn într-o regiune plină, de fapt, de bogății. 14% din venitul statului era realizat numai din peștele prins în fostul județ Tulcea. Și, totuși, din 1927 și pînă la instaurarea puterii populare, în Tulcea nu s-a ridicat nici un edificiu mai ca lumea, nu s-a adus apă potabilă, nu s-a făcut canalizare pentru apele menajere, nu s-au pavat străzi, n-au existat case de cultură etc. etc. În schimb, orașul avea 200 de circiumi: cîte una la fiecare 50 de bărbați ai orașului. Exploatate nu erau numai bogățiile regiunii, ci, în special, oamenii. Majoritatea deveniseră polopainici. Acest cuvînt curios nu definește o meserie, ci o formă a sărăciei și a exploatarei pescarilor.

— Ce ai fost înainte?

— Polopainic! — vă va răspunde aproape orice pescar.

Asta însemna că era sluga cherhanagiilor. Pescuia zi și noapte pe baltă, își risca viața în orice clipă și se alegea aproape

Această tînără lucrătoare vă prezintă cîteva sortimente de pește conservat. →

Noaptea, pe noua promenadă a portului. ←

cu nimic, deoarece 50 la sută din valoarea peștelui intra de la început în buzunarul cherhanagiului. Restul era împărțit egal între toți polopainicii. Chiar dacă erau și o sută la un loc...

Destinul nou al unui oraș vechi

Un maestru în prepararea conservelor — polopainic în tinerețe — conduce azi, ca director, cea mai mare întreprindere pentru industrializarea și desfacerea produselor pescărești. Fabrica aceasta ultramodernă, pe care o conduce tov. Cojocaru, a răsărit acum patru ani pe un maidan de pe țărmul Dunării. Și, de atunci, expediază în țară și peste hotare milioane de cutii de conserve: crap, chefal, somn, morun. Are o flotă proprie — zeci de pescadatoare cu rază de acțiune întinsă: pe mare, pînă la Capul Midia; pe Dunăre, de la Tulcea la Călărași.

O altă industrie din Tulcea: fabrica de făină de pește. Iată un produs pe care, desigur, multă lume nu-l cunoaște. Făina e într-adevăr albă și fină ca orice pulbere. Numai că... nu-i din grâu, ci din deșeurile rezultate din prepararea peștelui. Și, pentru că făina aceasta să fie și mai gustoasă, i se mai adaugă ceva: carne de delphin, o doză de rechin, aripioare de pește, raci și pește mic din care nu se pot face conserve. La ce folosește această făină de pește știu azi toți tulcenii: e cel mai bun produs furajer. Pînă a se înființa

fabrica, făina de pește era foarte puțin cunoscută. Și pe unde apărea, era provenită din import, plătită cu bani grei.

Dincoace de această fabrică e o altă mare întreprindere: un combinat agro-alimentar. Flotă proprie, grădini întinse în împrejurimile orașului. Milioane de cutii și borcane cu legume conservate livrate anual economiei naționale.

Mai la vale, tot pe țărmul Dunării, e o fabrică de mucava. E vecină cu una de stufit. Un produs nou: plăci aglomerate din stuf. Cu plăcile acestea se pot construi baracamente, case ușoare, pereți izolatori.

Iată-ne și printre renumiții marangozi (construcții de nave) tulcenii. Cele mai bune bărci de pescuit, cele mai solide baleniere, mici vase fluviale și maritimie, toate acestea sînt executate pe șantierul întreprinderii de construcții navale.

Spre centru, o fabrică de covoare persane a cooperăției meșteșugărești, alta de mobilă sau de ghete.

De ce v-am plimbat prin toată industria tulceană? Pur și simplu, fiindcă tot ce aflați acum s-a realizat în anii puterii populare. Iar industria aceasta nouă a trezit la viață orașul și i-a creat alt destin...

Case noi, parcuri, bulevarde...

Tulcea își schimbă și altfel fața: cu tirnăcopul și mistria. Se dărmă case vechi și insalubre și se construiesc clădiri moderne, impunătoare, pentru locuințe. În primele case nou constru-

Invitație la șosea

Una din cele mai vechi porți ale Bucureștilor de altădată, Berceni, lăsată în trecut prășirii, a îmbrăcat de curând haină nouă. Pe o lungime de peste 1.800 m și o lățime de 20 m s-au așternut asfaltul și pietrișul, gropile din trecut transformându-se într-o șosea frumoasă, cu trotuare largi, însoțite de pomi. Noua șosea, care leagă cetatea lui Bucur de restul regiunii — de Giurgiu, prin Vidra — cu toate că a fost începută abia anul trecut, este acum în întregime terminată.

Șiți câte materiale s-au consumat pentru construcția ei?

Imaginați-vă un zid lung, ce ar mărgini, pe două treimi, șoseaua Ploștii-București. Pentru a-l construi, ar fi necesară o cantitate egală de materiale — nisip și pietriș — cu cea consumată la construcția noii artere de circulație. Cu bitumul folosit la pavaje s-ar putea încălca un tren alcătuit din 474 vagoane. Printre altele, s-au consumat și 5.538 m liniari de borduri în beton, necesare pentru marcajul trotuarelor și pentru înconjurul gropilor de pomi, precum și peste 120 tone ciment.

La construcția șoselei Berceni, alături de muncitorii calificați, au venit să pună umărul și numeroși cetățeni din raionul N. Bălcescu, care au prestat, în total, aproape 25.000 de ore de muncă voluntară. Din economia realizată prin această contribuție voluntară se poate pune pe picioare un drum de 1.730 metri pătrați.

L. LIVADARU

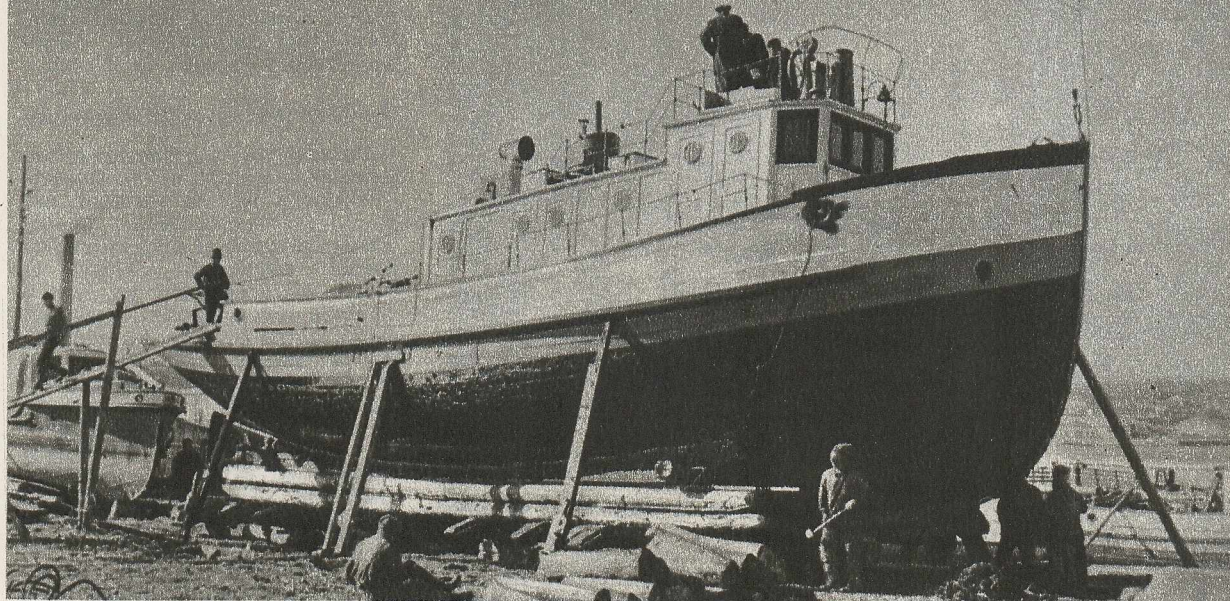
ite s-au și instalat numeroase familii. Altele sînt în lucru. Un teren viran a devenit un parc central cu un teatru în aer liber; un altul se amenajează acum pe cea mai înaltă culme a orașului — acolo unde ochiul cuprinde întregul oraș și întreaș privești a Dunării. Al treilea parc va fi deschis în jurul lacului Ciuperca, unde se vor amenaja stranduri, terenuri sportive, debarcader. Străzi vechi și înguste, rămase încă de pe timpul turcilor, devin magistrale și bulevarde.

Cheul portului a trecut printr-o prefacere totală. De curînd, a devenit cel mai modern chei de acostare a vaselor și cea mai modernă promenadă de-a lungul Dunării. Nici un alt port dunărean n-are, pînă la ora asta, un chei similar.

„Așa-i la noi, la Tulcea!”

În viața lor particulară, tulcenii sînt niște veritabili artiști: cîntă, pictează și, dacă vrei, sculptează. Dacă trei tulcenii se adună, apare un cor; patru, la un loc, o fanfară... Așa se face că, într-un oraș ca Tulcea, există azi o școală de stat pentru muzică, în care copiii de pescari, de marinari și de muncitori învață arta de a mîni arcușul sau de a cînta la pian. Așa se explică faptul că aici funcționează o școală populară de pictură și de

Un pescador maritim renovat de marangozii tulcenii.

sculptură — o mică academie, care a și început să dea roade. Mai mult chiar: la Tulcea, oameni care nu știu să picteze, dar iubesc picturile, vin aici și cumpără tablouri. Cumpără fără tocmeală. Tablouri făcute de oameni care ziu pescuiesc sau construiesc vapoare și seara învață să picteze. Așa cum e marangozul Timofte Eftimie, cum sînt agrarul Boris Teodorof, dulgherul Maxim Gherase, Aurica Zburlea, Ion Tănase și alții alții.

— Ce ați făcut, cum ați organizat, că merge bine? — l-a întrebat de curînd cineva de la Ministerul Învățămîntului și Culturii, pe pictorul Pavlov, conducătorul acestei școli de artă populară.

— N-am făcut nimic. Am anunțat doar că se deschide un curs de pictură și sculptură. A fost de ajuns: oamenii vin singuri. Așa-i la noi, cînd se aude de pictură! — a răspuns pictorul Pavlov, cu sinceritatea și simplitatea omului din Delta.

Cu aceeași simplitate cu care, de fiecare dată, vorbește elevilor săi despre o serie de artiști plastici originari din partea locului: Ciucurencu, Jalea, Cardaș, Tarasov, Sîrbu...

★

Tulcea n-are încă un teatru de stat, dar are o remarcabilă Casă de cultură raională, cu un director energic. Tovarășul Cuculis face ca exigențele tulcenilor față de teatru și muzică să fie respectate. Așa că, de fiecare dată, sala de spectacole a Casei de cultură găzduiește altă trupă din țară. Asta, bineînțeles, în afară de formațiile locale de amatori. Ce se-nîmplă în trecut? Trupe artistice poposeau aici foarte rar. În schimb, șoseau de circuire. Cînd un circ era în pragul falimentului, venea la Tulcea să se refacă. Și se refăcea. Programul trebuia să conțină, însă, 50 la sută muzică.

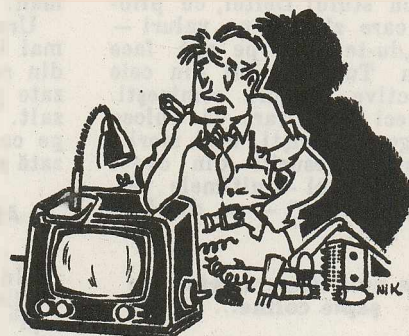
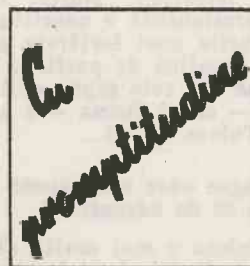
— Închipuiți-vă, odată a venit și Enescu la Tulcea! A fost „revoluție”, dom'le! — își reamintește un veteran. Elevii de la liceu au scos, dom'le, caii de la birja marelui muzician și s-au înhămat ei. Așa l-au purtat în triumf pe Enescu, prin toată

Tulcea. Să nu vă mire. Așa-s tulcenii: le place muzica!

L-am înțeles perfect abia spre seară, cînd pereții Casei de cultură raională se zguduiau de vibrațiile unei fanfare a pescarilor, a marinarilor și a con-

structorilor de nave. Cred că se auzea în toată Delta, nu numai în Tulcea.

Afară, în stradă, asculta cu emoție jumătate de oraș. Și cînd te gîndești că era numai ora de repetiții!...

Cineva din casă, nepriceput, a forțat butoanele aparatului de televiziune. Și pentru că, firește, imaginea n-a mai apărut sau simpaticele chip al cratnicel s-a lungit peste măsură, acel cineva a încercat să se transforme în tehnician.

A desfășurat capul din spate al aparatului și, înarmat cu o șurubelniță, apoi cu-n clește și-n cele din urmă cu pumnul...

Vecinul de la etaj, priceput în radfonie, a vrut și el să dea ajutor...

Cînd te-ai întors acasă și ai văzut isprava „tehnicienilor” benevolii și ocazionali, te-ai luat cu mîinile de cap. Ai pus mîna pe telefon și ai format numărul 15.04.47, al cooperativei „Radio-Progress” din strada 30 Decembrie 16.

În cîteva fraze, ai explicat și ai rugat-o pe tovarășa tehniciană Danciu Ecaterina să te salveze.

Răspunsul e asigurator:

— Am notat, tovarășe. Vă vom trimite un tehnician.

Și, după o jumătate de oră, auzi pîrîind o motoretă în fața casei. Zece-cincispre-

zece minute mai tîrziu ecranul prinde din nou viață...

★

Peste 60 de tehnicieni, în majoritate ingineri specialiști, asigură întreținerea aparatelor tuturor abonaților emisiunilor de televiziune. Centrul de reparații din strada 30 Decembrie se ocupă nu numai de reparații la domiciliu, dar și — în cazul cînd aparatul a suferit deteriorări prin gravă neglijență în manipulare sau loviri serioase — de verificări, înlocuiri de plase și reparații în laboratorul special înzestrat cu cele mai moderne aparate de reglaj și verificare.

Ing. Coban Eugen este unul dintre cei mai buni tehnicieni din laborator. Tehnicienii de teren Dumitru Gheorghe, Costamagna Cornel și Mușeș Alexandru deservesc abonații la domiciliu deosebit de conștiincioși.

— Dar avem și greutăți — îmi spune, zîmbind, tov. ing. Petrescu Alexandru, șeful centrului de reparații. Chemat de

urgență la domiciliu, tehnicianul constată că au fost violate șuruburile cerate. Cineva a umblat la aparatul, încercînd, bijblind, sperînd să repare.

— Și atunci? — întreb.

— Bineînțeles că e destul de greu. De obicei, abonatul nu recunoaște că a contravenit angajamentului care-l oprea, în perioada termenului de garanție, să umble la aparat. În cele din urmă, pus în fața probelor evidente, mărturisește: „Am chemat un radiofonișt tare priceput...” sau: „A încercat cumnașul, care-i specialist în calorifere”.

— Deci, cauza defecțiunilor o constituie, mai ales, proasta manipulare — după cîte înțeleg.

— Evident!

În ce-l privește pe „tehnicienii” ocazionali și „boxeri”, îl informăm că televizorul este mult mai sensibil decît aparatul telefonic din posturile publice...

A.A.

Înti-o duminică la SĂLĂUȘ,

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

Știrea s-a răspândit repede în întreaga comună. Imbrăcați în haine de duminică, colectivității gospodăriei agricole „Dr. Petru Groza” din Sălăuș s-au adunat să-și aștepte oaspeții. De data aceasta, nu mai era însă vorba de obișnuiții oaspeți duminicali, țărani muncitori din satele învecinate, veniți să „vadă” cum stau lucrurile cu colectiva... La Sălăuș se anunșaseră ca oaspeți cțiva cărturari din Oradea, organizați într-o brigadă științifică de către filiala regională a „Societății pentru Răspindirea Științei și Culturii”.

Ce-și poate dori un conferențiar mai mult, decit o sală arhiplină și un public cu atenția concentrată la expunere? Din acest punct de vedere conferențiarul brigăzii științifice din Oradea n-au avut de ce să se plîngă. Colectivității de la Sălăuș au venit pînă la unul, au urmărit cu încordată atenție cele patru conferințe și, mulțumindu-le din inimă oaspeților, i-au poștit să mai vină în mijlocul lor.

În fotografiile noastre :

1. Profesorul Nicolae Ruican, de la Școala medie nr. 1 din Oradea, vorbește sălăușenilor despre „Originea și evoluția vieții pe pămînt”. Tov. Mihail Ziman, care se află alături de conferențiar, pare mulțumit de rezultatul acestei acțiuni a filialei S.R.S.C., al cărei secretar este.

2. Boabe de grîu au mai văzut, slavă domnului, colectivității. Dar un asemenea bob, ca cel pe care-l prezintă inginerul agronom Andrei Crișan, n-au mai văzut niciodată. Cu ajutorul lui, conferențiarul a explicat structura bobului și încolșirea lui în diferite condiții create de om. O dată în plus s-au convins colectivității ce rol covârșitor au munca și priceperea omenească în asigurarea unei recolte bogate.

3. Tovarășa Szilaghi Elisabeta, profesoară de geografie la Școala medie nr. 3 din Oradea, a stîrnit interesul ascultătorilor cu informațiile pe care le-a dat despre locul pe care-l ocupă pe planiglob țările lagărului socialist și despre forța lor economică și politică.

Tania LOVINESCU

Copiii mei învață despre Patrie!

Am răscolit hrisoave și cronicile țării
Ca să găsec cuvinte, cu simbur de nectar,
Să le arăt dulceața vorbeii „patrie”.

Am pîndit la schelă, licărul sumbru al păcurii,
Am stat în preajma dogoritoare a celor ce făuresc metalul.
Înfiorată am privit nesfirșitele cimpii pe care crește piinea țării,
De sus, de la Dorna, am coborît cu plutele,
În toamna codrilor de fag mi-am topit privirea
Și am gustat parfumul strugurilor brumării,
Am stat apoi să cîntăresc cu chibzuință aurul din sufletele oamenilor,
Ca să-i învâț ce bogată e Patria mea.

Din zborul lor am oprit fluturii
Și macului petalele i-am luat,
În unda rece a mării mi-am prîmenit inima
Și mi-am lipit obrazul, de cel aspru al Caraimanului,
Am adormit ades pe prispa verde a Teleajenului,
Ca să le pot spune ce frumoasă e Patria mea.

M-am înălțat cu șoimii, în limpedea tărie
Pe care în zori de zi o-mpunge ciocîrlia,
Am stat cu fața în bătaia vîntului
Și peste lacurile de munte m-am plecat să culeg stelele,
Ca să îi pot învâța ce înseamnă cerul Patriei.

Cînd zorii de August aduc în străzi mulțimea
Sub steagurile roșii, sub cerul mai învîlt,
Țin strîns în palme mînușele lor calde,
Îi las să vadă și s-asculte freamătul pădurii vii...
Așa învață singuri, istoria Patriei.

Odată i-am dus să vadă statuia ostașului sovietic.
Fața luminoasă turnată-n bronz
Le-am tâlmăcit-o în cuvinte simple
Și-au înțeles ce spuneam...
La plecare, fetița a lăsat pe soclu o floare,
Băiatul, insigna cea dragă...

În fiecare zi, îi învâț ceva,
Și simt cum trece prin pieptul lor,
Prin bătaia iute a inimii lor
O dată cu singele tîndr, o dată cu dragostea de viață,
Nesfirșita dragoste pentru pămîntul Patriei.

CĂRȚI NOI PENTRU COPIII NOȘTRI

Mihu Dragomir: **POVEȘTILE BĂLȚII***

În ipostaza de scriitor pentru copii, Mihu Dragomir ne dezvăluie câteva din calitățile care l-au impus ca un veritabil și viguros poet. Recenta sa carte „Poveștile bălții” e o mică monografie lirică, poetică prin excelență. Autorul știe să descifreze „tainele” lumii Deltei într-o limbă mlădioasă, cu ajutorul unor amănunte pline de farmec. Rînd pe rînd, apar zugrăvite în culori vii, într-o succesiune amuzantă, „subiectele” bălții. Sălciiile privesc de cînd se știu în fundul apei, oglindindu-se-n val „ca niște fete/ ce-și piaptănă prelungul păr bogat”; nufierii plutesc pe talgere rotunde, strîngînd și „mierea zorilor din soare/ și vinul roșu-al soarelui apus”; barca e o pasăre cu aripi de lemn cu care poți zbura în „copilărie” și „la izvoarele poveștii”; racul e un „cavaler în negre zale/ de oțele și pafdale”; iar pelicanul, cînd se avîntă-n aer, pare „un fulger alb cu vîrf de coral”. Un loc dominant îl ocupă, însă, în „Poveștile bălții” descrierea noii înfățișări a Deltei. Peste tot se simte atmosfera vibrantă, innoitoare, a activității umane. Un puști pleacă la pescuit prin desigurile bălții și „trestiile-nalte, speriate/ se-nclină-ncet, ca la stăpînul lor”. Din locurile unde doar berze dau, arar, ocol, străbate un huruit surd: „Ca o uzină ruptă de la mal/ greoi se mișcă-o dragă peste ape./ Cu mâini de fier, adînc vîrîte-n val, /milosul fund a prins, tăcut, să-l sape”. Iar stîrcul, altădată arar tulburat de vreun om, stă prins de uimire și „nu prea înțelege al bălților decor:/ o macara gigantică, în zare,/ stă calmă, ca și el, într-un picior”.

Relevante prin frumoase imagini poetice, noile realități socialiste sînt comunicate micilor cititori convîntător și accesibil.

T. MILCOVEANU

*) Editura Tineretului, 1959.

Alexandru Șahighian: **POVEȘTI DUNĂRENE***

Universul în care își plimbă Al. Șahighian tinerii săi cititori este lumea fermecătoare a Deltei, cu varietățile ei ciudate și fără număr, cu priveliștile și legendele ei atrăgătoare. Însă pitorescul nu rămîne niciodată precumpănitor. Ceea ce constituie originalitatea „Poveștilor dunărene” mi se pare a fi încercarea de a lega anumite priveliști din Delta de întîmplări cu un tîlc social sau moral, comunicat de autor, de obicei, prin mijlocirea basmului. Bunăoară, existența nufierilor este ingenios asociată sacrificiului făcut de o tînără și frumoasă fată de pescar. Aceasta acceptase căsătoria cu un cherhanagiu bogat și bătrîn, numai pentru a obține iertarea de datorii a părintelui ei. Cînd hîrțile cu pricina fură rupte, iar familia se văzu dezlegată de obligațiile înrobitoare, fata se aruncă în apă, așa cum era îmbrăcată pentru nuntă. Pescărușul inspiră o altă povestire și tot așa vidra, păsările Deltei etc.

*) Editura Tineretului, 1959.

Vladimir Colin: **BASMELE OMULUI***

Prețuirea de care se bucură Vladimir Colin în rîndurile cititorilor săi se datorește, în apreciable măsură, faptului că scriitorul îmbogățește literatura cu meșteșugite prelucrări artistice ale unor basme folclorice aparținînd atît poporului român, cît și minorităților naționale. Arta lui Colin nu trebuie căutată numai în harul povestitorului, ci și în felul în care el reînvie străvechile motive folclorice, dezvăluindu-le, în lumina unei noi viziuni, sensuri inedite, profunde.

Cititorul volumului intitulat Basmele omului constată cu plăcută surprindere că Vladimir Colin, pornind de la motive folclorice, abordează specii literare mai complexe decît aceea a basmului. Se întîlnesc și aici „povești” care se păstrează în spiritul folclorului, cum sînt Deșteptăciunea proștilor, Neacșu și altele. Dar nu acestea constituie paginile cele mai

*) Editura Tineretului, 1958.

valoroase ale cărții. Noul pe care-l aduce, de astă dată, volumul este nuvela fantastică, ce pornește de la elemente folclorice, dar pe care le depășește în semnificații. În narațiuni ca: Fluierul pădurii adormite, Cioplitorul din cetatea cea albă, Cerbul de sticlă, Fierarul și moartea etc., motivele folclorice devin elemente de fantastic romantic, transformîndu-se în uriașe panorame cosmice, în viziuni de călătorii interesante, de peisaje încărcate cu vegetații luxuriante etc. Vladimir Colin dă acestor povești un conținut etic socialist și construiește nuvela romantică fantastică, plecînd de la elemente indeosebi ale folclorului nostru.

Astfel, noua carte a lui Vladimir Colin se dovedește purtătoare de certe valori ideologice și artistice, marcînd un succes de seamă al scriitorului.

Pompliu CARAIOAN

George Nestor: **VODĂ CUZA LA HANUL CUCULUI***

Sărbătorirea centenarului Uniunii Țărilor Romîne a prilejuit apariția unor lucrări noi de teatru, poezie, proză. Printre acestea, foarte multe au ca figură centrală pe cel dintîi domnitor al Romîniei, Alexandru Ion Cuza, care exercită o netăgăduită atracție asupra scriitorilor. Cu povestirea sa „Vodă Cuza la Hanul Cucului”, George Nestor se înscrie în rîndul acestora. Autorul posedă o reală capacitate de evocare. El dă viață unei vechi întîmplări petrecute la începutul domniei lui Vodă Cuza, de natură să evidențieze caracterul drept și umanitar al eroului. Acțiunea e fluentă și dialogul e minuit cu precizie. Există, ce-i drept, o tendință didactică în povestirea lui George Nestor (mai ales la început și în final), dar care, din fericire, nu stîngherește prea mult epicul lucrării. Autorul a nuanțat sensurile adînci ale replicilor schimbate între Vodă Cuza și moș Vasile Pădure. De asemenea, întîlnirea domnitorului cu boierii Beldie și Iepureanu e un episod puternic, care relevă pregnanță posibilitățile scriitoricești ale autorului. Așadar — o carte interesantă și plăcută la lectură.

Alex. NICHITA

*) Editura Tineretului, 1959.

Marin Traian: **OCOLUL LUMII ÎN CINCI MINUTE***

„Ocolul lumii în cinci minute”! O invitație atrăgătoare. Și nu numai pentru copii. Chiar dacă ai lăsat de mult în urmă praștia și arșicele, ea încă te îmbie.

În portul literaturii noastre pentru copii, numele căpitanului navei care ne călăuzește într-o asemenea călătorie încă nu-i trecut la rubrica „marinar de cursă lungă”. E abia la a doua sa ieșire în larg. Marin Traian e atît de tînăr, încît multe din cărțile destinate copiilor, apărute la noi după 23 August 1944, i s-au adresat în mod... direct. A devenit redactor al emisiunilor pentru copii, după ce mai mulți ani fusese în corul de copii al Radiodifuziunii... Ca să scrie despre viața

fericită a copiilor de azi, n-are nevoie de o documentare specială. Îl pot ajuta propriile sale „amintiri din copilărie”. Îmbarcîndu-te pe nava pornită să ocolească pămîntul în cinci minute, căpitanul te întîmpină cu un zîmbet strengăresc, ce nu și-l va pierde nici o clipă și care îl va ajuta să-și redacteze „jurnalul de bord” într-un stil vioi și plin de haz, accesibil micilor pasageri pe care dorește să-i inițieze în tainele mării. Și, spre bucuria acestor mici pasageri, Marin Traian are — ca să fiu în notă — „cabina” plină de povești interesante din viața celor pe care copiii și-i aleg drept exemple de curaj, bărbăție și eroism.

Nu ne putem dori decît să-l întovărășim în noi călătorii. Și asta, cît de curînd!...

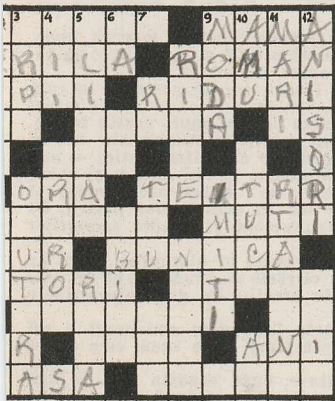
H. ZALIS

*) Editura Tineretului, 1959.

O. P. I.

CU ȘI DESPRE COPII

DIN COPILĂRIE

ORIZONTAL: 1) „... și copii”, roman de scriitorul rus Turghe-niev — Cel mai scump cuvânt al copilului, în titlul unui roman de Maxim Gorki. 2) În fiecare iarnă, de Anul Nou, se organizează unul al copiilor, în Piața Republicii — „Copiii căpitanului Grant” de Jules Verne. 3) „... Maleev la școală și acasă”, roman pentru copii de scriitorul sovietic Nosov — Pe fața bunicii (pl.). 4) Ace răsturnate — Jucărie de copil în titlul unui film românesc recent rulat pe ecrane — Sint. 5) Conjunctie — Bău-

tură dulce, mult apreciată de cei mici. 6) Formație artistică de copil la Radiodifuziune — „Ar-kadi...”, autorul romanului „Timur și băieții lui”. 7) Conducem cu grijă pașii micuților în viață — Nu pot vorbi (pl.). 8) „Copiii muntelui de...”, carte pentru cei mici, cu povești și legende, de scriitorul Al. Mitru — Fiindcă i-a dat viață, copilul o alintă. 9) I-am văzut în filmul „Copiii din Hiroșima” — Material textil subțire. 10) Împărțiri ale detașamentelor de pionieri — În copilărie. 11) Din nou — Kilo-metri pe mare — Primii șapte sint cei mai importanți în educația copilului. 12) Sală de cursuri pentru mica școlăriță — Pașaport pentru intrarea la tea-tru (pl.).

VERTICAL: 1) „Traista cu...”, emisiune pentru cei mici — Copilul între copii. 2) „... Pogonici”, revistă ilustrată pentru cei mici — Tesătură orientală — Alexandru mai mic. 3) A pierde ocazia — Găleată de scos apă (mold.). 4) Provincie Japoneză — Joc de copii. 5) Rude — Copilărie și jucărie. 6) Tei — Mic și fără cap — Pul în circulație. 7) Ren! — Complex sportiv pentru tineret — „Harap...”, basm pentru copii. 8) Rechizită școlară — Nume masculin. 9) Un asemenea jurnal există și pentru copii — Repeți adoma. 10) Acum (mold.) — Semeni (fig.) — Diftong. 11) Băieți care au crescut — Copilul de la Rapid-București. 12) Măsoară vârsta copilului (dim. pl.) — Fragment dintr-o operă sau o operetă.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Ce jucării să oferim copiilor

Prin materialul de mai jos, răspundem tovarășei Silvia Pirvan, din Cîmpulung Moldovenesc, care ne-a întrebat ce jucării și ce jocuri sînt mai indicate pentru copiii între 4 și 7 ani.

Pornind de la marile adevăruri rostite de Gorki, că „Jocul este drumul copiilor către cunoașterea lumii în care ei trăiesc și pe care sînt chemați s-o modifice”, ne dăm seama de la început de importanța ce trebuie acordată acestui capitol din viața copiilor noștri.

La rîndul lor, medicii pediatri consideră jocul copiilor ca un tonic al sistemului nervos, mulți dintre ei numindu-l „vitamina minții”.

Prin urmare, e clar că nu trebuie să privim jocul copiilor numai ca un exercițiu necesar dezvoltării fizice, ci și ca o gimnastică de formare a psihicului. A lăsa această problemă la voia întâmplării, a nu interveni în anumite momente pentru corijare, sub motivul că e vorba de o simplă „distracție nevinovată” a copiilor, înseamnă a comite o mare greșeală.

„Copiii — ne spune candidata în științe pedagogice D. Mend-jeritskaia — confundă adeseori jocul cu realitatea. Forța și sinceritatea sentimentelor lor în timpul jocului contribuie la formarea mentalității și caracterului lor. Iată de ce trebuie să fim atenți cînd un anumit joc

ar putea rămîne gravat ca un prost exemplu în conștiința lor”. Educația copilului, din acest punct de vedere, trebuie să înceapă de la alegerea primelor jucării pe care i le oferim. Cum ei se amuză în general făcînd pe „oamenii mari”, sarcina părinților de a le alege jucăriile, fără a fi grea, nu trebuie luată „ușor”. Oricărui copil — fie el băiat sau fată — îi va face mare plăcere un joc cu elemente de construcție, din care să poată face case, poduri, turnuri, baraje etc. Fantezia copilului în materie de construcție n-are limite; o întrece uneori și pe a omului matur. Iar jocul acesta e plin de conținut educativ. Aceleași efecte le vom obține cu un tren pe șine în miniatură, cu schimbări de direcții și cu manevre care cer intervenția cit mai deasă a copilului, sau cu un automobil pus în mișcare prin pedale. Cu alte cuvinte, jucării care să solicite copilului și un efort fizic, și unul al gândirii.

Nu e de loc recomandabil să oferim copiilor — spunea Makarenko — jucării mecanice care nu cer altceva decît să fie privite în mișcare lor. Asemenea jucării îl amuză pe copil, dar va face din ei oameni pasivi, lipsiți de inițiativă, obișnuți să privească numai munca altora. Așa cum nu e recomandabil să-l izolăm pe copil de societatea celorlalți, să-l obișnuim să se joace singur cu lucrurile lui, sub motivul, adesea invocat de părinți, că ceilalți i-ar putea strica jucăriile. În contact cu alți copii și, mai ales, în colectiv, copilul își dezvoltă sentimentul prieteniei, își stimulează spiritul de întrecere, se obișnuiește cu societatea. E de la sine înțeles că trebuie să fim atenți cu această societate a lui și să-i corijăm orice deviere nesănătoasă, dar nu e bine, în nici un caz, să-l izolăm.

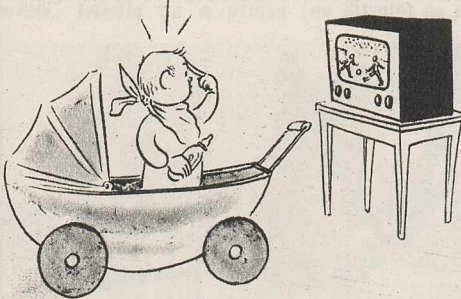
De altfel, copilul se simte bine împreună cu alții, e mai vioi, mai activ, mai stimulat în imaginație și aceasta este prima dovadă a binefacerii educației în colectiv.

Hula-hoop, noua excentricitate occidentală, „se dansează” învîrtînd un cerc în jurul corpului, în ritmul jazzului.

— De ce plîngi, Johnny?
— Iar mi-a luat frate-miu cercul, să danseze cu el hula-hoop!

Desen de Horia ȘTEFĂNESCU

CUPLAJ...

— Acum înțeleg eu de ce pun cîte două meciuri: ...că s-ar putea întîmpla să fie unul bun.

Desen de G. BADEA

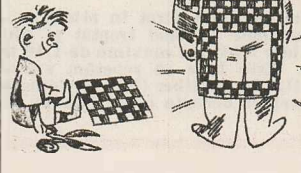
Sînt unii părinți care vor să-și îndrepte copiii spre meserii care nu au nimic comun cu aptitudinile lor.

RĂSFĂȚATUL

— Nu îți-e rușine, ciufuliute, să rîzi de oameni serioși!

Desen de B. ARTIN

— Mînce-l-ar tata de băiat deșteptil Uite, ce joc și-a făcut il!

Desen de PAVEN

— Nu le mai încăpășina, Nicușor! Joacă-te cu seringa, că nămica vrea să le facă... doctor.

Desen de NOVAC

INEFICACITATE PEDAGOGICĂ

— Încă nițel mai așteptați, băieții!... Tata a început să obosească...

Desen de MATTY

Vasile DIMA-LĂCRIMEL

1 Iunie

Ziua lor! Pe la amiază
Puiul nostru studiază
Și-i zîmbesc cu zeci de fețe
Un șirag de cubulețe.
El schițează-o sală mare
Pentru sporturi, mi se pare.
Tot ce țara construiește
Lui îi dă înțîi, firește!
Are, miniatural,
Tot ce are-un Cîncinal.
Un tractor e-alcii, aproape,
Pentru-o suță, doar, de șchioape,
Troleibuse,
Colorate-autobuse,
Camioane
Cu bomboane
Și coloane
De vagoane;
O cisternă
Lîngă pernă
Și-un furnal
Original!
Lîngă piesa rotativă,
Strașnică locomotivă!
Și-o lucrare colosală:
Hidro sau termocentrală?!
Nu știu... Inșă se mindrește
El — și tatăl său, firește!

COMANDA „APORT!”. Dăm ciinelui această comandă, atunci când vrem să ne aducă un lucru pe care l-am aruncat la oarecare distanță. Pentru a-l învăța să-l execute, la început trebuie să-l familiarizăm cu un anumit obiect — să zicem o minge de cau-

tic sau un băț (să evităm obiectele de metal care, pe cât se poate, nu sînt pe placul acestor animale). Ținem ciinele lângă noi, îl comandăm „Sezi!” și-i dăm să miroasă obiectul, pe care apoi îl aruncăm la cîțiva metri înaintea noastră, comandîndu-l „Aport!”. De obicei toți cîinii fug după un obiect aruncat; dar nu este totul să facă aceasta, ci trebuie să-l deprindem și să ne aducă obiectul. Pentru aceasta, vom avea grijă ca, după ce l-am comandat „Aport!” și vedem că a prins obiectul în bot, să-l comandăm „Aici!”, bătîndu-ne ușor cu palma pe coapsa stîngă, pentru a-i aminti să vină să-și reia locul (foto 1). Dacă ne-a ascultat — și trebuie să ne asculte — după ce a venit la locul indicat, îl comandăm „Lasă!” pentru a lăsa din bot, la picioarele noastre, obiectul adus.

Dacă „elevul” nu fuge de la prima comandă spre obiectul aruncat, îl învățăm să facă acest lucru trăgîndu-l noi spre obiect o dată cu repetarea comenzii „Aport!”. Dacă, o dată ajunși la

obiect, vedem că nu-l ia în bot, îl învățăm noi să facă acest lucru; în acest scop, îl introducem obiectul între dinți, apăsîndu-i ușor falca de jos, după care îl ducem spre locul unde ne-am aflat inițial. De asemenea, dacă, o dată întorși la acest loc, la comandă „Lasă!” nu dă drumul obiectului, i-l scoatem dintre dinți, deschizîndu-i ușor botul în timp ce repetăm comanda.

Exercițiul trebuie repetat, dar nu de prea multe ori într-o zi.

SĂRITURA. Ciinele trebuie învățat să sară peste un obstacol. În acest scop, e bine ca, la început, să punem o scîndură nu prea lată în locul unei uși deschise, bîrîndu-i astfel trecerea. Pentru a-l determina să sară, îl punem lesa și sărim noi înșine, trăgîndu-l o dată cu aceasta și comandîndu-l „E, hop!”. După săritură, îl recompensăm. Repetăm de 2-3 ori exercițiul, pînă cînd ciinele îl înțelege și-l execută singur, la comandă. Cu timpul, îndrăzim obstacolul. Înălțarea „ștachetei” — ca să folosim un

termen consacrat în atletism — se face în mod treptat și pînă la o înălțime maximă de 1,40 m. Este bine să repetăm exercițiul în aer liber (foto 2), folosind pentru aceasta o prăjină, un pa-

rapet sau un gard potrivit de înalt. Să fim, însă, atenți atît la obstacol, cît și la locul pe care e situat, ca să nu primejdiască sănătatea ciinelui. Adică: obstacolul să nu prezinte primejdia de a-l zgîrîia, iar terenul să nu aibă gropi sau pietre de care să se lovească în cădere.

Trebuie să avem grijă să nu exersăm această comandă mai mult de 2-3 ori pe zi — și nici să nu-i cerem ca aceste 2-3 sărituri să le facă una după alta, deoarece, neobișnuit cu ele, ciinele poate fi zdruncinat.

★

Cele cîteva exerciții de dresaj pe care le-am exersat sînt primele și cele mai necesare pentru disciplinarea ciinelui. E bine să le facem în timp, de preferat în ordinea pe care am folosit-o aci și nu prea multe exerciții într-o zi. De asemenea, o dată învățat, după 2-3 zile exercițiul trebuie repetat, dar nu prea des, pentru a nu plictisi „elevul”.

Pe aceleași baze putem, mai apoi, să-l învățăm noi exerciții, dar fantezii și pretențiilor noastre nu trebuie să le dăm aripi decât pe baza cunoașterii aptitudinilor ciinelui.

Pe aceleași baze putem, mai apoi, să-l învățăm noi exerciții, dar fantezii și pretențiilor noastre nu trebuie să le dăm aripi decât pe baza cunoașterii aptitudinilor ciinelui.

În multe țări occidentale de pe glob cu aceeași climă și vegetație ca a noastră, cireșele au devenit o raritate. Înainte de a analiza conținutul exact al acestor fructe, care erau considerate de profani ca total neinteresante din punct de vedere al hranei, cultivarea lor a fost neglijată, astfel că s-a ajuns la situația de azi — cînd în țările la care ne referim, rar se mai întîlnesc un asemenea pom în vreo livadă.

Din fericire, nu același lucru s-a petrecut în țara noastră, unde, pe lângă sorturile cultivate, mai păstrăm încă și acei cireși sălbatici, cu fructe atît de apreciate pentru dulceturi.

Azi, cînd știm că cireșele, ca și fragii, conțin peste 12 la sută fructoză (zahăr de fructe) precum și o însemnată cantitate de minerale bazice și de acizi vegetali, apreciem și mai mult aceste fructe. Să precizăm: fructoză e un element nutritiv, mineralele bazice au darul de a compensa multe deficiențe ale alimentației — mai ales atunci cînd se face exces de făinoase, zahăr rafinat și carne — iar acizii vegetali ajută metabolismul, adică acel proces al arderilor, al transformărilor ce au loc în organismul nostru. El activează asupra bacteriilor ca desinfecant și asupra secrețiilor gastrice ca stimulator.

Pe de altă parte, fiind lipsite de grăsimi și albumine, ca și de clorură de sodiu (sare de bucatărie), cireșele sînt indicate ca remedii dietetice de prim rang, mai ales în afecțiunile gastro-intestinale sau hepato-renale.

O cură de cireșe — și prin aceasta înțelegem consumul a cel puțin 1 kg de cireșe pe zi — făcută timp de o lună, este cît se poate de folositoare corpului.

Pentru cei care suferă de obezitate, cura aceasta este și mai indicată, cu condiția ca două zile pe săptămînă să nu consume decât cireșe. Datorită fructozei, ele au darul de a micșora pofta de mîncare, iar prin lipsa grăsimilor și albuminelor, provoacă o scădere simțitoare în greutate, fără să ne anemieze.

Cura trebuie făcută cu cireșe crude, bine spălate. În cazuri de sensibilitate stomacală, se va consuma numai sucul fructelor crude. Totuși, trebuie să se știe că un mic deranjament stomacal la începutul curei nu e decât semnul stimulării secrețiilor gastrice și nu trebuie confundat cu netolerarea.

În sfîrșit, mai putem folosi de la cireșe și cozile: uscate și preparate ca ceai, sînt foarte apreciate ca diuretice.

JOSIANA

AFLAȚI CĂ...

● Tumorile cerebrale pot fi descoperite și localizate, cu ajutorul unui dispozitiv creat la Institutul de cercetări în domeniul fizicii, din Moscova.

Acțiunea dispozitivului constă în însușirea preparatelor radioactive de a se fixa pe țesuturile cancerizate și de a semnaliza, datorită concentrației izotopilor radioactivi, locul exact al tumorii.

● Röntgeno-diagnosticarea sonoră este cea mai modernă metodă de cercetare a unor boli de inimă, care permite controlarea bolnavilor în timpul și după operațiile complicate ale inimii.

Savanții sovietici inițiatori ai acestor metode au perfecționat un microfon de numai 2 mm,

care, introdus într-o venă și sub controlul aparatului Röntgen, este îndreptat spre inimă.

Pus în funcțiune, microfonul recepționează întreaga gamă de sunete ce se produc în diferite sectoare ale inimii. Un megafon special înregistrează undele sonore transmise de microfon.

● Anatomia, fiziologia și igiena își trag originea de la cuvintele grecești, după cum urmează:

— Anatomia de la ANATEMNEIN = a trăi.

— Fiziologia de la PHYSIS = natură și LOGOS = știință.

— Igiena de la HYGIANEIN = a păstra sănătatea.

● Plămînii omului sînt alcătuiți dintr-un număr foarte mare de cămăruțe minuscule (alveole), peste 400 de milioane, care, dacă ar fi întinse, ar acoperi o suprafață de 200 mp.

● În Anglia, datorită condițiilor mîzere de trai ale celor ce muncesc, un număr imens de cetățeni se îmbolnăvesc de diferite maladii.

Astfel, în cursul anului 1958, au existat 2.700.000 cazuri de bronșită, 3.000.000 de reumatism, 300.000 de cardiaci și peste 230.000 de cancerosi. Și acestea sînt numai cazurile înregistrate. Adevărate recorduri de îmbolnăviri!

● Recent, publicația săptămînală oficială a O.M.S. (Organizația Mondială a Sănătății) a făcut cunoscut că, în anul 1958, s-au înregistrat pe glob 231 cazuri de ciumă, față de 15.399, cite erau în 1951. Aceste cazuri au fost repartizate astfel: Africa, 25 cazuri; Madagascar, 21; Vietnamul de sud, 15; India, 28 etc.

În țările lagărului socialist nu s-a înregistrat nici un astfel de caz.

Dezlegarea jocului „Cu măsura”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Măsură — Virate. 2) Etaloane — Opun. 3) Tone — Meridian. 4) Rm — Ia — Antic — A. 5) Ul — Lege — Cer. 6) Contur — Sa — Ag. 7) P — Ta — Raza — C.S.R. 8) Ap — Pie — Inertă. 9) Multă — Siip — Ed. 10) Iti — Rații — Ala. 11) Ninsă — Oe — Ic — T. 12) Tna — Suprafețe.

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

Cum se fotografiază în culori

Fotografia în culori a început să se impună, din ce în ce mai mult fiind amatorii care încearcă să-și însușească tehnica acesteia.

Materialul color din magazinele de specialitate este importat din R.D.G., de la uzinele Agfa Wolfen, și este fabricat în cele două formate uzuale: 6×9, bobine cu cîte 8 imagini, pentru aparatele mari; și 24×36, filme cu 36 de imagini, pentru aparatele de format îngust.

Fotografia color poate fi realizată pe filmele ce ne stau azi la dispoziție, fie ca unicat — diapozitiv de protecție — fie ca imagine colorată pe hîrtie. În primul caz, se utilizează filmul reversibil, film ce ne dă, prin procesul de dezvoltare, o imagine pozitivă în culori naturale. În al doilea caz, se utilizează filmul negativ, care, după dezvoltare, ne dă un clișeu, imagine negativă cu culori complementare. Acest negativ se poate copia pe film pozitiv, obținîndu-se un diapozitiv, sau se poate copia (sau mări) pe hîrtie color, obținîndu-se o fotografie color (pozitivă), în culori naturale. După clișee ne-

gativ color se pot obține și copii sau mărimi alb-negru foarte multumitoare.

Cele două variante de peliculă — reversibilă și negativă — se fabrică și ele, la rîndul lor, în două sorturi: film pentru lumină de zi și film pentru lumină artificială. S-au creat aceste două sortimente, intrucît o sin-

gură peliculă nu poate reda cu fidelitate gama de culori ce ne-o oferă obiectele luminate de soare și, totodată, pe cea a obiectelor luminate de lămpi cu incandescență (becuri obișnuite sau nitrato). Trebuie ținut seamă, la cumpărarea filmului, de subiectele ce vrem să le fotografiem, intrucît nu se pot obține culori perfecte, decît utilizînd la lumina zilei filmul de lumină de zi (marcat pe filmele Agfa cu litera T) și, la lumina artificială, filmul de lumină artificială (marcat pe filmele Agfa cu litera K). În tabelul de mai jos sînt trecute sensibilitățile și caracteristicile filmelor color (atît pentru filme 6×9, cît și pentru cele format Leica).

Denumirea filmului	Sensibilitatea	Se folosește pentru
Reversibil UT	16/40 DIN	diapozitive la lumina de zi;
Reversibil K	13/40 DIN	diapozitive la lumina artificială;
Negativ UT	17/40 DIN	clișee negative la lumina de zi;
Negativ UK	17/40 DIN	clișee negative la lumina artificială.

Un lucru extrem de important la achiziționarea filmelor este verificarea termenului de garanție, tipărit pe cutia filmului. Culori naturale se obțin numai pe filme neexpirate.

O alegere corectă a filmului este deci o condiție necesară; ea este, însă, insuficientă pentru a obține imagini colorate bune: filmul trebuie să fie și corect lucrat. E vorba, în primul rînd, să fie determinat cu exactitate timpul de expunere; viteza de expunere și diafragma. O expunere prea scurtă sau prea lungă duce la imagini dense sau transparente, cu culori denaturate. Determinarea timpului corect se face cu ajutorul celelei fotoelectrice.

Ca o cifră informativă, filmele reversibile pentru lumina de zi se vor expune astfel:

Vara în plin soare
Subiect luminos t — 1/50 diafragma 11
Subiect normal t — 1/50 diafragma 8
Subiect întunecos t — 1/50 diafragma 5,6

Se recomandă începătorilor să evite fotografiile în umbră, contra luminii, pe timp noros sau subiectele cu contraste puternice de lumină.

Utilizînd cît mai mult celula, notînd condițiile de lumină și de lucru la fiecare clișeu, începătorul în domeniul fotografiei color va cîștiga destul de repede o rutină care să-l dea siguranță în lucru, permițîndu-i să-și însușească repede tehnica fotografiei în culori.

ing. Adrian STECLACI

PLASTICA

RETROSPECTIVA MICAELA ELEUTHERIADE

Sus, în stînga: „Vas cu flori“ (Muzeul Simu).

Sus, în dreapta: „Prima zi de școală a lui Ionică“.

Jos, în dreapta: „Predarea animalelor contractate“.

În pavilioanele din Parcul de cultură și odihnă „I.V. Stalin“ a fost deschisă expoziția retrospectivă a pictoriței Micaela Eleutheriade. Reflectînd o îndelungată activitate artistică (pictorița a absolvit Școala de Belle Arte acum 35 de ani și a expus pentru prima oară în 1926), expoziția a cuprins peste 100 de lucrări — majoritatea picturi în ulei, plus un număr de picturi decorative pe sticlă, gravuri, desene etc.

Unele din aceste lucrări se află în Galeria Națională a Muzeului de artă al R.P.R., la Muzeul Simu, Muzeul Zambaccian, Colecția Dona etc. Altele sînt lucrări noi, care n-au fost expuse încă. Reproducem alături pictura mai veche „Vas cu flori“ (de la muzeul Simu), precum și două din lucrările mai noi ale pictoriței.

NOUȚĂȚI FILATELICE

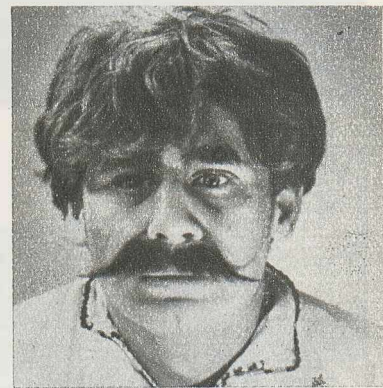
Prima serie de mărci avînd ca desen ciupercile comestibile, emisă în 1958 în R.P.R., a fost primită cu un mare interes. Acest succes a determinat apoi poșta cehoslovacă să pună și ea în circulație o serie asemănătoare.

Cea de-a treia serie de mărci cu acest subiect va fi emisă în curînd de către poșta poloneză. Sînt anunțate 8 valori, tipărite la ofset în policromie, format triunghiular.

V. I.

Cel mai tînăr Dragomir

Zeno Balint joacă de doi ani teatru, deși acum are abia 16 ani. A început cu un rol de compoziție — un bătrîn miner din piesa „Adevărul“ de Korneiciuk. Mic, slăbuț, gingaș, actorul de paisprezece ani se transformase într-un om încovoiat de vîrstă și spectatorii priveau cu uimire această metamorfoză petrecută sub ochii lor. Au venit să-l vadă colegii de la școală, la cercul de teatru al Casei de cultură-Caransebeș. Vrăjitoria continua. Zeno era boierul Mălai, din piesa „Așa cere politica“ de A. Kiriteșcu, sau Luxița Biță din „Moștenitorii“ lui M. Grigorescu. După ce fusese miner și ciocoi, era acum femeie. Deveni apoi Kondakov în „Al doilea hotar“ și Leonida în „Conu Leonida față cu reacțiunea“. Urmă, pe rînd, alte asemenea roluri. Părea consacrat — în compoziție sau travesti — comediei. Și, deodată, regizorul artistic al Clubului C.F.R. îl chemă să-i încredințeze un rol și Zeno deveni... Dragomir, în „Năpasta“. Asta părea prea mult, copleșitor. Era parcă mai ușor să interpretezi bătrînei simpatici sau

ridicoli, sau chiar femei, decît un om cutremurat de pasiuni.

Alexandru Grosu, instructorul, a lucrat mult cu foarte tînărul actor. Și Zeno s-a transformat pe nesimțite în Dragomir. Atît de bine, încît sala a fost cuprinsă de cea mai autentică emoție dramatică, în fața acestui amator care, în viața de toate zilele, e un elev silitor, ridicat dintr-o familie de muncitori.

După o corespondență de prof. I. DRAGOMIR

CAPODOPERA OVALĂ

Mai întîi, o informație: la Hanover Gallery, în St. George Street nr. 1, s-a deschis expoziția sculptorului englez Marlow Moss. N-am fost la vernisaj, nici mai tîrziu — și nu regret. Căci arta fotografică mi-a înlesnit, fără a mă deranja de acasă, să văd cu ochii una din capodoperele expuse la Hanover Gallery și să mă edific. După cum poate constata și cititorul nostru — în fotografia alăturată — capodopera e ovală. Sau, mai precis: biovală. Adică, reprezintă două ouă. Lucrate în lemn, vopsite în alb și așezate, în chip de ou al lui Columb tras la indigo, pe o bază pentagonală. Imaginea redă cu fidelitate capodopera, așa fel încît privitorului să nu-i scape nici amplasarea, nici profunzimea de gîndire care sălășluiesc în măreața operă de artă și, firește, în creierul sculptorului.

Despre artist, ni se spune că e sculptor abstract, iar despre arta lui — că e sculptură constructivistă. Nu știu cum veți fi dumnea-voastră, dar eu deîndată ce aud de artă abstractă și de artiști constructiviști, îmi feresc buzunarele instinctiv și instantaneu. Căci abstracto-constructiviștii ăștia sînt niște escroci, niște experți în „uite popa — care-i popa?“ pe plan artistic. Jonglînd — „iuțeala mea de mină și nebăgarea dv. de seamă“ — cu absurdul și stupidul, ei jonglează cu imbecilitatea fariseilor și a filistinilor care, în lumea capitalistă occidentală, se prefac că înțeleg ceva din balivernele lor. Ca să nu se facă de

de Lascăr SEBASTIAN

rușine. Așa nu mai e de mirare că se-ntînesc pe acolo snobi fără frunte și lorzi cu bani, care leșină de leșin estetic pur și care-s gata să stipendieze artele abstracte, bune să-i ascundă omului realitățile lumii crîncene burgheze, mai ales cînd artele exprimă oval nula absolută.

Cu toate astea, să nu fim nedrepti. Poate că, în concertul artei decadente burgheze, mister sculptor de la Hanover Gallery este o excepție. Poate că are ceva de spus.

În felul acesta, mie mi se pare că Marlow Moss vine să depășească banalitatea regretabilă și perpetuată de veacuri a unicului ou al lui Columb, prin noutatea colosală a pluralității, silindu-ne de aci înainte să înmulțim un ou cu doi.

Apoi, contemplînd capodopera, se mai naște întrebarea hamletiană:

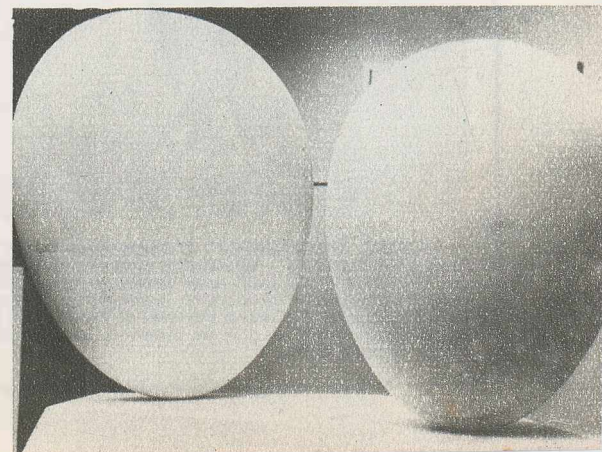
„Ce a fost întîi: oul sau găina?“ Adică: „Sculptorul sau oul?“

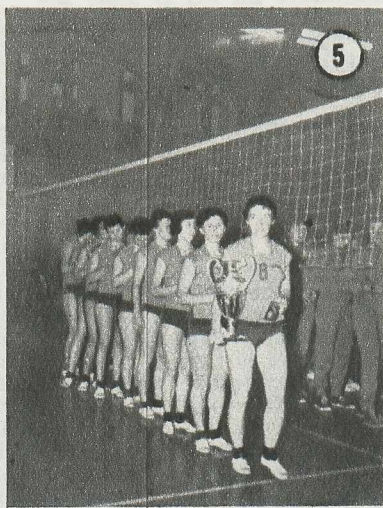
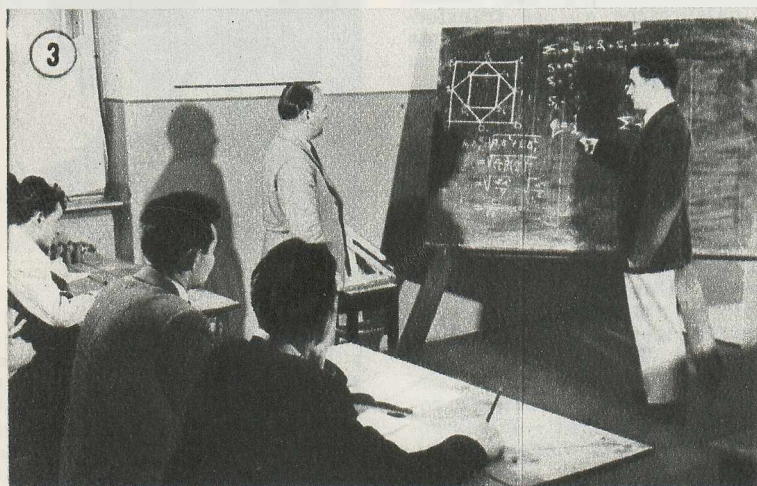
Și am putea urma la nesfîrșit cu asemenea probleme gordiene, iscate de lucrarea artistico-comercială a constructivistului. Și aceasta, pentru că se știe că atunci cînd o operă de artă dă naștere la probleme, înseamnă că-i o capodoperă. Ceea ce a și fost în intenția noastră să demonstrăm, cum cititorul a putut să observe din capul locului.

Dar ne dăm seama că, pe marginea unei sculpturi constructiviste, cronică noastră plastică n-are voie să fie plină de banalități; că se impune a ne exprima și noi în stil constructivist.

Deci, admirînd britanicele ouă, apare clar că, în sfîrșit, apetența estetică spațială cu elanuri spre apexul spiritual al inchietații abisale și contorsionate abscons este pe deplin satisfăcută. Căci, din punct de vedere patrured, fără să tușim adecvat, fosforescența aleatorie și ovoidă a concavității convexe și peripatetice, superpusă adiacenței caracterologice, apare ostensibil ca mediumnitate fluidă în cadrul transsubstanțialității transcendente apriorice și alte așîderea marafeturi. Zică cineva că nu-i așa!...

Iar dacă cititorul n-a priceput nimic din aceste ultime fraze, nu ne mirăm de loc. Căci, în orice caz, el a putut pricepe dintr-însele exact atîta cît poate să priceapă din lucrarea sublimului sculptor englez. Din care n-ai nimic de priceput, afară de faptul că arta burgheză se află la marea decadență. Oricum o fi, la atare capodoperă nu ne era permis să scriem altfel de cronică.

1 - Pentru activitate îndelungată și merite deosebite în domeniul muzicii și al învățământului muzical superior, Preșidiul Marii Adunări Naționale a conferit compozitorului și profesorului Ion Chirescu, cu prilejul împlinirii a 70 de ani, titlul de Artist al poporului din Republica Populară Română.

2 - În ultimele zile în țara noastră au sosit numeroși oaspeți din străinătate. Astfel, ne vizitează țara: Henri Laugier, profesor onorific de fiziologie la Sorbona, fost membru în Consiliul executiv al U.N.E.S.C.O., dr. Sako Mamadou, membru în Biroul Comitetului păcii din Sudan și caricaturistul danez Herluf Bidstrup.

3 - Sîmbăta trecută a avut loc la Muzeul de artă al R.P. Romine deschiderea expoziției "Arta Românească în secolele XIV-XVII". Pictorul M.H. Maxy, artist emerit, directorul Muzeului de artă al R.P.R. a făcut o prezentare a expoziției (fotografia nr.1).

4 - Cunoscutul colectiv teatral din R.D. Germană "Berliner Ensemble" a sosit în Capitală într-un turneu care va dura pînă la sfîrșitul lunii. În fotografia nr.2; Helene Weigel, conducătoarea ansamblului, întîmpinată la sosire de cîțiva dintre reprezentanții teatrului românesc.

5 - Cercurile A.S.I.T. din Iași au organizat o sesiune tehnico-stiințifică în scopul realizării unei strînse legături între munca științifică și practica de producție. Sesiunea s-a desfășurat în zilele de 23-24 mai, la fabrica "Tesătura". În cadrul sesiunii specialiștii au făcut expuneri cu privire la unele probleme legate de bunul mers al producției.

6 - Ministerul Învățămîntului și Culturii a elaborat zilele acestea regulamentul de organizare și funcționare a învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală și superior. În fotografia nr.3, un aspect de la pregătirea viitorilor studenți proveniți din rîndul muncitorilor, la Combinatul metalurgic Reșița.

7 - În Capitală se construiesc în prezent zece școli moderne cu 24 săli de clasă fiecare, precum și o școală cu opt clase, în cartierul Giulești. La 1 septembrie noile construcții școlare trebuie să fie gata să-și primească elevii.

8 - La Timișoara a avut loc premiera pe țară a piesei "Haiti" de William DuBois, om de cultură american, cunoscut activist al luptei pentru pace, distins recent cu Premiul Internațional Lenin "Pentru întărirea păcii între popoare".

9 - În săptămîna care a trecut s-au desfășurat în Capitală două mari competiții sportive internaționale. "Cupa Victoriei" la rugbi și "Cupa Dinamo" la volei fete și băieți. În urma victoriei asupra rugbiștilor cehoslovaci (11-0), reprezentativa noastră a cîștigat Cupa Victoriei; la volei, cupa a revenit echipei Dinamo-București la băieți și formației Dinamo-Moscova la fete. Fotografia nr.4 reprezintă un dribling al rugbiștilor noștri spre butul reprezentativei cehoslovace. Fotografia nr.5: echipa feminină de volei Dinamo-Moscova, cîștigătoare a Cuplei la fete.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

"TRENUL PRIETENIEI". O ingenioasă fantezie muzical-coregrafică — aparținînd cunoscutului regizor Grigori Aleksandrov — care înmănunchează cîntecele și dansurile popoarelor lumii aduse la Moscova cu prilejul ultimului Festival al Tineretului și Studenților. Un film plin de tinerețe, exuberanță, dragoste pentru om.

"DORINȚA". Producție cehoslovacă, premiată recent la Festivalul Internațional de la Cannes (Franța) cu titlul de „cel mai bun film pentru tineret”. Sintetizează, în patru schițe, vîrștele omului, anotimpurile vieții, începînd cu vîrșta căutărilor — copilăria — și încheind prin lupta cu bătrînețea. Dar viața nu se oprește: ea continuă firesc, plină de perspective.

"EDES ANNA". Dacă n-am fi văzut filmul „Mîndrie”, care descrie soarta unei slujnice îngelate de un frumos domnișor, fără îndoială că „Edes Anna” ne-ar fi interesat mai mult. Tema e asemănătoare. Subliniem realizarea artistei Marii Tîrbacă (protagonista din „Călușell”) în rolul sârmanei servitoare Edes Anna.

În căutarea „avalanșei”.
(Pag. 14-15)
Fotografiile de E. IAROVICI